І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 80. JERSEY CITY and NEW YORK, П'ЯТНИЦЯ, 27-го КВІТНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 27, 1962 No. 80. VOL. LXIX.

Христос Воскрес із мертвих!

З ХРИСТОВИМ ВОСКРЕСЕННЯМ ДО КРАЩОГО ЖИТТЯ

З ВЕЛИКОДНЬОГО АРХИПАСТИРСЬКОГО ПОСЛАННЯ КИР АМВРОЗІЯ СЕНИШИНА, ЧСВВ, ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОГО АРХИЄПИСКОПА І МИТРОПОЛИТА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ У ЗДА

Воскресення Христове було не тільки тріюмфом Божественного Спасителя, перемогою добра над злом, духовим підйомом для сумних Апостолів, але в першій мірі воно було великою радістю для страждаючої Богоматері. Зі всіх людей Вона найбільше терпіла під час страстей Христових, тому й удостоїлася найбільшої радости. А Христові слова: „Блаженні, що сумують, вони бо потішаться" знайшли повне примінення в житті Пресвятої Богородиці. По смутку і терпіннях зазнала Вона також радости.

Вітаючи Вас, Дорогі в Христі, з празником Христового Воскресення, бажаю Вам тієї неземської радости, якою Воскреслий Христос Господь наділив свою Пресвяту Матір.

Пречиста Діва Марія дала нам 1) ідеальний приклад християнської витривалости в доброму, живучи серед терпінь і злидців, 2) гарний приклад щирої співпраці з плянами Божого Провидіння.

І. Ідеальний приклад християнської витривалости.

Дивлячись на двадцяте сторіччя, тяжко збагнути, як його назвуть майбутні історики: віком поступу, чи сторіччям морального занепаду. Тому в сьогоднішніх часах нам потрібно життєвого прикладу Пречистої Діви Марії, щоб не впасти в безнадійність на шляху туземного життя. Бо без моральної і духової допомоги може дуже швидко закрастися зневіра до людських сердець. Дивлячися на нужду, терпіння і горе, яких є багато на світі, не одна людина знеохочується та думає собі: хоч молюся, а Господь мене не вислухує. В праці нема успіху. Вдома не знаходжу родинного щастя і спокою. Жорстока смерть забрала мені найдорожчу особу. Чому Господь не вислухав моєї просьби? Чому не зберіг цієї особи при житті? Ось такі і подібні жалі виривуються з наболілих сердець. Інші, дивлячись на ледачих людей, не можуть зрозуміти, чому їм добре поводиться? Чому вони мають успіхи у своїх підприємствах, а їхнє майно росте. Ще інші знеохочуються невідрадними умовинами повоєнних часів. Поневолені народи не знайшли справедливости і свободи навіть в Об'єднаних Націях через забріханість безбожних наїзників на людську свободу. Ось такі трудноші стають перед очима та викликують сумніви, як це погодити, що добрий і милосердний Бог рядить світом? Знов інші завважують, що безбожність і неморальність закрадаються до християнських домів і розбивають родини. Протирелігійні течії заливають суспільство та здобувають вплив, популярність і силу не тільки поза залізною заслоною, але навіть у вільному світі, а Небо мовчить. Ось так говорять люди малої віри, які бажали б бачити Бога, як поденервованого, грізного і злісного суддю, що за кожний непослух Божого закону дається вивести з рівноваги і негайно карає винних. Так воно не є. Господь є справедливий, але також довготерпеливий, дозволяє дозрівати пшениці і кукілеві. А коли прийдуть жнива, тоді віддасть кожному по його заслузі.

Щоб успокоїти наш ум і наше серце, погляньмо на Пречисту Діву Марію. Її життя було повне хрестів і терпінь та проходило в безнастанних працях і трудах. Живучи на світі, бачила Вона багато несправедливости та кривд, навіть сама їх переживала . . . Йдучи за Ісусом на гору Голготу, де довершилася жертва відкуплення людського роду, дивилася Вона на муки свого Сина, Господа Ісуса Христа, а допомогти Йому не могла. Як батькам захворіє дитина, то вони бодай можуть подати їй лікарство, поживу, поправити ліжко, сказати кілька слів потіхи, а Мати Божа нічого не могла помогти Ісусові. І це Її ще більше боліло. Коли ж найсвятіша істота так багато терпіла, то чи ми будемо нарікати на наші хрести і журби. Щоб їх спокійніше нести, гляньмо, як Пречиста Діва Марія сприймала ці терпіння? Чи може нарікала, або в розпуку попадала? Ні! Вона була далека від того. Вона знала, що Вища сила кермує всесвітом і що Боже Провидіння вклало у свої пляни також Її долю.

Дивлячись на людську злобу і всяку неправду, Вона не попадала в зневіру, бо знала, що Господь задержав своє слово на кінець. І так сталося. Той Ірод, що наставав на життя Божого Дитяти, вмирав в страшній розпуці. Той Пилат, що пішов на гнилий компроміс з ворогами Христа, довго не втримався на уряді прокуратора. І через доноси синедріону втратив він ласку в римського цісаря і пішов на вигнання. А своє життя закінчив самогубством. Також не минула кара мешканців Єрусалиму, які думали, що перемогли Христа. Не треба було довго чекати, як страшний погром навістив їхній край, а залізна зброя римських легіонів купалася в їхній крові. Їх національні і релігійні святощі були потоптані і зрівняні із землею... З їх столичного міста не остало ні одного каменя. А Пречиста перенесла всі удари. Ніяке горе не було в силі душевно заломити Її, ані віддалити Її від Бога. Навпаки, терпіння ще більш Її лучили з Богом, а прославлення Воскреслого Ісуса було такою великою радістю для Матері Божої. Ось так Господь довершує свій заповіт. „Блаженні, що сумують, вони бо потішаться". З життєвого прикладу Пресвятої Богородиці ми можемо багато навчитися, як розв'язувати проблеми нашого життя.

ІІ. Гарний приклад співпраці з плянами Божими.

Хоч Святе Письмо мало згадує про Пресвяту Богородицю, одначе знаємо з передання, а також із Святого Письма, що Богомати співпрацювала з Божими плянами. В суспільному житті спішила завжди Вона з великою допомогою для потребуючих. Ще перед приходом Божого Сина поспішила Вона до своєї тети, Єлисавети, щоб їй помагати в домашніх працях. Ласкаве серце мала Вона для Вифлеємських пастирів і мудреців зі Сходу, що прийшли

(Продовження на ст. 3-ій)

ВОСКРЕС БО, ЯК КАЗАВ . . .

Озвався ж ангел і рече до жінок: Не лякайтесь, знаю бо, що Ісуса Розп'ятого шукаєте!

Нема Його тут: воскрес бо, як казав. Ідіть, подивіться на місце, де лежав Господь.

І хутко вертайтеся і скажіть ученикам, що встав Він із мертвих . . .

Єв. св. Матвія 28, 5-7.

Василь Щурат

НА ВЕЛИКДЕНЬ

Злинуть воскресні пісні,
Сядуть на наші поля;
Вже у весняному сні
Чує їх рідна земля.

З гір їх несе вже струмок,
Шум їх вігає в гаях;
Дай їм крилець ластівок,
Весно, дай соняшний шлях!

Буде Великдень у нас,
Празник — без горя і сльоз;
Руку подасть нам наш Спас,
Волю нам дасть наш Христос.

Відки б не вийшов наш враг,
Зломить його наш опір;
Вгору піднятий наш стяг
Блисне вогнем нових зір.

Жах доберється до варт
Наших одвічних тюрем;
Дасться нам сила і гарт.
Ми своє жниво зберем.

Чуєте, браття, вже дзвін,
Дзвін Великодніх пісень?
В гурт один кличе нас він,
День Воскресення — наш день!

Юліян Бескид

А НА НАШІЙ, ЛЮБІЙ, НА СВЯТІЙ ЗЕМЛІ, В УКРАЇНІ . . .

Золоте сонечко сяє, жайворонок цяткою на блакиті висотах станув і співає пісню, похвалу, пеан про українську землицю — преблагословенну, Твого, милий Брате, прадіда, діда й батька — зелень - ниву, ріллю і ланок.

Про цю чудодійну земленьку, на якій родяться діти з білим високим чолом; базьки пахнуть медом і зозуля віщує щастя, лад і здоров'я.

А ці янголята довкола золотогранного сонця на білих човниках з жайворонком у дружбі сплелись і піснею колишуться; піснею про чудо землі; найкращої в усьому белетенському світі — цієї нашої рідної, Богом у всі скарби обдарованої української землі, що будиться, живе, дихає своїми пахощами й родити буде хліб і життя.

— Буде родити і квітчатися фіялками, що вдягнулись у глибокої блакиті шати, а сонце всуміш з росою передало їм свої пахощі;

— Застелювати буде килими в гаях і на плаях; у садах зелену руту й барвінок; біля білих хатинок ґірлянди: васильок, ромен, м'ятка й всяке інше майзілля.

— Чотиригранну буде родити пшеницю, на хліб щоденний, паляницю і на паску; а скиба, мов з пряденого шовку, м'яка — як матусина рука; тепла, бо від сонця, і пухка, бо на твердому морозі відпочила.

Веселка питиме воду в Вислоці, всіми пальчатами зіпреться на кремінних сходах і вісьмома губами жадібно смоктатиме джерельну водицю; авжеж, бо від тої чудо-води зір привертається сліпцям!

А ще перед тим — сміятися буде господар, що разом з сонцем виїхав на свою батьківську ріллю краяти першу рівну від кінця до кінця скибу та пестливо бесідувати буде:

— Ой, тікай та щезай хутко й швиденько, сивобородий діду-морозе, приморозку, щоб тебе сонечко не заглянуло під межею й теплавий вітерець не злизав тебе широким своїм крильцем.

І ще мовити буде сусід до сусіда плугатаря:

— Як ся ярює? Чи скиба кладеться? І помагай же Боже!

І ось так було споконвіку з роду в рід, з діда-прадіда, з батька на сина: —Богом дана рілля, щоб родилося життя, щоб множився людський рід і щастя царювало на нашій, любій, на святій землі, в Україні . . .

**

Багатомільйонна скрізь толпа; мерзькі хмародери й таляри. — Вигода, свобода, люксус і нудота. І поспіх, гонитва, нажива й пустота; брат забув брата, приятель — це утопія! Глухі духом телевізори; розбишаки, обмана, підлабузня й повні мішки золота.

**

Саме тому я прошу й в покорі перед Вами стою: професоре Лисько, професоре Витвицький, професоре Недільський! — Ви, як колись „Руська Трійця", що наш український люд з мертвих воскресила, — сьогодні Ви, дані нам Богом, струни свого серця відкрийте!

— М'яко й ласкаво веліть розстелити шовкові полотна та беріть золотоковані писальця в свої працьовиті руки:

Арфам диктуйте пестливо, як метелика райдужні крила, та рисуйте на своїх музичних канвах, щоб ми чули, як потічок дзюркоче, а на ліщині співець-соловій співає; про легіт вітру на хвилях соняшного проміння і про квиління дитини - сироти, що без бать-

(Продовження на ст. 3-ій)

Великодні гагілки

Пантелеймон Ковалів

ДУХ ЛЮБОВИ І ЄДНОСТИ

Про дух любови і єдности мріяли люди в усі часи, знемагаючи в атмосфері ненависти, злоби, кривавої помсти. Вони прагнули вищого ідеалу людських взаємовідносин, але не бачили перед собою шляхів щодо його здійснення. Дух любови залишався для них тільки мрією.

Цю мрію здійснив своїм пришестям Месія - Христос. Він приніс на землю цей дух любови і єдности. Ісус Христос усе своє життя на землі проповідував про любов і єдність між людьми. Уже перед своїми стражданнями Христос молився: „Нехай будуть усі одно, як Ти, Отче, в Мені і Я в Тобі, так і вони нехай будуть в нас одно" (Ів. 17:21). Саме заради любови Христос прийняв мученицьку смерть на хресті, щоб Своїм Світлим Воскресенням подолати ненависть, подолати найбільше зло в світі — смерть. І так сталось. Він „смертю смерть подолав і тим, що у гробах життя дарував".

Пасха Христова — це свято любови. Вона є найбільш повним проявом тієї всемогутньої і всеосяжної любови, яка завжди живе в Церкві Христовій. В ці радісні дні навіть не можна собі уявити, що в світі існують ненависть, ворожнеча, вбивства, війни.

Воскресення Христове — це перемога радости над смутком, любови над ненавистю, правди над неправдою, добра над злом. Убивство — це остатнє знаряддя зла, але Христос зло.

Але правдива єдність людей може бути тільки в Бозі, бо в Ньому зосереджені всі. Христос Своїм Світлим Воскресенням позбавив його влади, кинувши в смертне людське тіло насіння воскресення. Христос Воскрес, і ми воскреснемо в Христі для вічного життя.

Людина не може примиритися з думкою, що вона цілком буде знищена. В ній завжди залишається щось вище від природи. Це той образ Божий і подоба Бога в людині, що про них безнастанно говорить нам свята Церква Христова. Образ безсмертного Бога не може бути смертним. Образ Божий об'єднує всіх людей духом любови в одну громаду людську, а в Церкві Христовій — в одне стадо з одним Пастиреначальником — Ісусом Христом.

Перші слова Його по Воскресенні були: „Мир вам" (Лук. 24:36). Любов і мир. А де любов і мир, там і єдність. Дух любови і єдности ніколи не вгасав у Церкві Христовій і нині він є джерелом її могутности, що ніяка диявольська сила не може перемогти її священної місії, яку вона, Церква Христова, несе світові, щоб визволити його з неволі ненависти.

Християнство як доктрина, побудована на вченні Спасителя про царство Боже на землі, високо підносить цінність людської особи, джерела нового життя, нової творчости, джерела духа любови. Однак, цінність кожної людської особи аж ніяк не виключає загальної єдности людей. В кожній людині є свій особистий дар, своє особисте призначення, і це призначення завжди зв'язане з її відношенням до інших людей. Кожна громада і все людство становить собою наче єдине монолітне, наші прагнення чогось вищого. Тільки спільна любов до Бога, спільна віра в абсолютне Добро, Істину і Красу може цілком об'єднати людей в єдиному ідеалі людського життя. Бог — сила єднання, бо Він — Любов. Дух любови єднає собою всіх.

В день Світлого Христового Воскресення свята Церква кличе всіх людей об'єднатися духом любови і з радістю промовити незмивущі слова —

Христос Воскрес!

НЕХАЙ І У ВАШИХ СЕРЦЯХ ВОСКРЕСНЕ ХРИСТОС!

З ВЕЛИКОДНЬОГО АРХИПАСТИРСЬКОГО ПОСЛАННЯ МИТРОПОЛИТА І АРХИЄПИСКОПІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКИ В ЗДА

Призвів нас Господь ще раз сьогодні молитовно вітати Вас святим привітом Воскресення Христового, і, подібно як в минулому, так і в будучому — поки життя нашого на землі — не перестанемо вітати Вас в цей світлий, Господом „вибраний День", День найбільшої радости християнина. Цим бо надзвичайним привітом ми знову і знову заносимо до Вашої свідомости непорушну у світі правду Воскресення Христового, а в Ньому і через Нього і нашого воскресення для вічности.

Життєдайне Світло — Ісус Христос, Син Божий, наш Спаситель, що „ради нас людей і ради нашого спасіння з небес зійшов і тіло прийняв від Духа Святого і Марії Діви став чоловіком", що з людьми пожив і дав їм Свою Божественну Науку, що постраждав за людей і, розп'ятий на хресті, вмер, а на третій день воскрес із мертвих, як попередньо і Сам про Себе свідчив, — перед Своїм вознесенням на небо заповів Своїм найближчим ученикам-Апостолам: „Приймете силу, як зійде на вас Дух Святий і будете Мені свідками в Єрусалимі і у всій Юдеї й Самарії, і до краю землі" (Діян. I. 8). Ці свідки Христові, Його близькі друзі, перші кинули в світ радісну вістку про Воскресення Христове, — і про них то невмовчно голосить Св. Церква: „По всій землі залунала проповідь їх, і до краю світа дійшли слова їх" (Прокимен).

А чотири з них, що їх називаємо Євангелистами, назавжди невідклично ствердили істину Воскресення Христового у св. Євангелії, і ніяка злочинна рука ніколи не зможе тих сторінок з Євангелії вирвати, або правдивість їх заперечити.

Продовжуючи діло самовидців Христових Апостолів, і ми Вам нині звіщаємо про Воскресення Христове, як початок і запоруку нашого вічного життя. Так і Апостол Павло розуміє: „Коли Христос не воскрес, то марна проповідь наша, марна і віра наша" (1 Кор. XV, 14). Але чи пішов би на поневіряння проповіді про розп'ятого Христа цей колись багатий, вчений і знатний фарисей Савл, що потім, з ім'ям Павла, став ревним Апостолом Христовим? Чи прийняв би він смерть за Христа, коли б сам не вірив у Воскресення Христа? Те ж саме можемо сказати і про інших Апостолів - свідків, що бачили Його воскреслого, і то не один раз, розмовляли з Ним, приторкалися до Нього теж в тяжких, але радісних муках закінчили свою проповідь про Нього. А історія християнської Церкви, рівно ж і наша сучасність, приносять нам імена мільйонів мучеників за віру у воскреслого Христа.

Дорогі наші! Тяжкі часи ми, віруючі люди, нині переживаємо. Так звані „мудреці віку сього" хочуть нас упосліджувати і осмівати, називаючи темними, забобонними людьми, що нездібні піднестися до рівня сучасности, а віру нашу трактують, як шкідливий обман, який сіємо серед Вас ми, Ваші пастирі, щоб використовувати Вас матеріяльно. То скажіте ж нам по-совісті: чому сьогодні у св. храмах Божих вас так багато? Ми бачимо тут не лише малописьменних людей, але й вчених — професорів, докторів, інженерів, учителів і всякого фаху людей, — і у всіх на лицях радість і віра. Ті з-посеред нас, яким ще недавно доводилося проходити жорстоку науку комунізму, і які, можливо, для рятунку власного життя і близьких своїх, приймали на себе личину безвірства, вирвавшись з того пекла, сьогодні теж разом з нами моляться у храмах і несуть свої щедрі офіри на Боже діло. Безбожники - комуністи уміють засолодити отруту, яку розкидають серед малосвідомих, і здавалося б, що людина, особливо молода, закоштувавши їхньої науки, вже назавжди останеться чужою для Бога. Але дивні діла Божі і недосліджені є стежки, що ними Він веде людину . . . Тільки що недавно в храмі чули ми, що близький ученик за срібло продав свого Учителя і названий був за це „сином погибелі", а розбійник на хресті, осяяний променем віри, доступив Царства Божого. Підсвідомий голос нашої природи непомильно вказує нам, де правда, а де лжа. Тому то й сьогодні в храмах Божих нас так багато. Молімося ж за тих, що в цей Світлосяйний День уникають храму Божого, щоб Господь їх помилував та наставив на дорогу правди.

Сумні, гіркі вісті доходять до нас із Рідного Краю. Безбожна влада запов взялася знищити віру в Бога і вживає до цього нелюдських засобів. Знову хвиля за хвилею ідуть вихри терору — фізичного і психічного, сотнями і тисячами закриваються храми Божі, застрашені люди не сміють підняти голосу в оборону своїх святощів. Слуги диявола в людських постатях грасують безкарно по людському нещастю і є певні своєї перемоги. Однак чуємо також, що там, в тому пеклі, є все ж і велетні духа, що безбоязно ідуть дорогою Правди Божої і своїм прикладом світять для оточення. Молімося, щоб Господь не оставив їх ласкою і поміччю Своєю. Молімося за обездолену Землю нашу Рідну, за Велику в стражданнях Матір нашу Україну, за Рідних наших, — просімо, щоб Господь скоротив час їхнього терпіння. В цей Великий Світлосяйний День молімося також, щоб пітьма беззаконня і нас не обгорнула. Всім, хто ворогує проти Бога і вперто прямує дорогою „погибелі", по-апостольськи скажімо: — „Христос воістину воскрес, — і світло Його Воскресення переможе і розвіє темряву обману неволі, яку ви облудними обіцянками серед людей розсіваєте. Наверніться до Бога, до Його Правди і моліться разом з нами: скористайте з того, що нині двері Божого милосердя є для всіх відкриті. Нехай і у ваших серцях воскресне Христос і огріє їх теплим світлом Батьківської любови". Амінь.

✝ Митрополит ІОАНН,
✝ Архиєпископ МСТИСЛАВ,
✝ Архиєпископ ГЕННАДІЙ,
✝ Архиєпископ ВОЛОДИМИР.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса. "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J

Христос Воскрес

Скільки кожному з нас років, стільки разів переживали ми й нині переживаємо велику радість, що її приносить нам Свято Христового Воскресення. Багато з нас відчували тую радість навіть у найбільшій особистій і національній недолі — під час розриву бомб і гарматніх стрілен над нашими головами, серед згарищ і руїн рідних осель, за гратами в'язниць чи колючими дротами концентраційних таборів, у лісі серед повстанців чи на шпитальнім ліжку. Бо радість Воскресення — це радість теперішнього, що випливає з віри у майбутнє, у вічне. Тільки той справді живе і тільки той може мати справжню радість життя, без уваги на кожночасні обставини, хто вірить у майбутнє, у вічність і хто до них приготовляється.

Це й є вся філософія, що її дало нам Воскресення Христове. І ця філософія принесла щастя людському родові. Тож ми всі без винятку, хто тільки вірить у Христа і Його Воскресення, переживаємо ту радість і щастя зокрема під час Свята Воскресення Христового кожного року. Розбуджена із зимового сну до нового життя природа, великодні дзвони, пісні й церковні відправи, вся наша підготова до Великодня, спомини з минулого і надії на майбутнє — все це становить ту велику симфонію радости, що її приносить нам Великдень.

В тому дусі й бажаємо всім Веселих і Щасливих Свят, вітаючи традиційним

ХРИСТОС ВОСКРЕС —
ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

Христовий Мир

„Тільки Христовий мир може зберегти і спасти світ, бо він сполягає на вічних вартостях і стосується світу людини, яка живе в обмеженому часі, але змагає до вічности", — заявив Папа Іван XXIII у своїй промові минулої Великодньої неділі за новим стилем. Голова Католицької Церкви недарма обрав за центральний мотив свого виступу перед непроглядними масами народу на площі святого Петра у Римі — справу миру. „Зворушливою і тривожною молитвою нинішнього часу, надією Великодня, є благання миру, зідхання за ним і закликання його". Папа казав про острах, в якому живуть малі й великі сучасні країни, і закликав зосередити всі зусилля, щоб зберегти мир там, де він тепер є, і зліквідувати всі перешкоди на шляху до миру там, де його нема.

Але й той мир, в якому перебувають країни, де не чути вибуху бомб і брязкоту зброї, є теж тільки миром оповидним. Не можна назвати Христовим миром стан вічної загрози, що висить, наче Дамоклів меч, над вільним світом, нема тим паче Христового миру, опертого на вічних вартостях, у країнах насильно підпорядкованих комуністичному режимові. Це трагедія людства, що через 17 років після закінчення другої світової війни все ще нема мирового договору з переможеним противником, а самі переможці поділені на два табори, які ведуть небувалі ще в історії світу перегони у зброєнні. „Коли хочеш миру, готуйся до війни", — казали старі римляни, і цісі їх рецепти тримаються сучасні держави, вважаючи максимальну напругу в зброєнні за найкращий засіб відстрашити потенціяльного агресора від нової агресії. Але який це мир, коли полягає він насправді тільки в остраху перед війною, що була б катастрофою і для нападника і для жертви нападу?!

А втім, замало стверджувати існуючий стан перманентного міжнародного напруження та потреби його злагіднення. Не можна вилікувати недуги, не устійнивши діягнози, не визначивши причини. Також не можна ставити на одну дошку сили, що існують по обох сторонах лінії, яка ділить світ. Західній світ роззброївся у 1945-му році і почав зброїтися наново тільки тоді, коли совєтські орди, використовуючи тодішню свою перевагу, посунули на Захід, щоб виповнити „порожнечу", яка постала внаслідок наївности Заходу, внаслідок захитання балянсу сил. З'єдинені Держави добровільно відмовилися від ядрових детонацій, повіривши на слово, що й Совєти не переводитимуть їх, і, щойно навчені минулорічним віроломством Москви, відновлюють їх саме в оцих днях. Існує тільки одна причина, одно джерело нинішнього зла у світі: російсько-большевицький імперіялізм, сполучений з комуністичним месіянізмом.

Корінь цього зла не тільки у збройній силі Совєтського Союзу. Мабуть ще глибше сягає він в царині моралі, чи пак аморальности доктрини, згідно з якою всі засоби добрі для осягнення цілі, яка не визнає Бога і Христових чеснот, а за єдину базу для світового миру вважає підкорення його комунізмові з диспозиційним центром у Москві. Трагічною дилемою сучасного світу є або цвинтарний мир з утратою волі й добровільним переходом у стан невільництва, або — атомова війна, що загрожує загладою людству. Відкидаючи обидві ці можливості і беручи під увагу, що большевики також бояться війни, західня дипломатія розпучливо намагається зберегти бодай нинішній кволий стан провізорії, що не є ані миром, ані війною, розраховуючи на чудо, яке, може, станеться і дозволить закріпити мир, дійсний Христовий мир, опертий на вічних вартостях.

До цих вічних вартостей належить передусім воля — воля людини, воля народу, воля країни. Не має цієї волі український нарід, і загрожена ця воля інших народів. Але рушійною силою у світовій історії були завжди не армії і не амбіції тиранів, а — ідеї й ідеали, віра в оті саме вічні вартості, про які говорив Христовий намісник. З вірою в перемогу вічної Правди, як перемогла вона у Воскресенні Христовому, святкуємо і ми Великдень, з надією, що він настане не тільки в календарі, але й житті нашої бездольної країни і бездольного народу.

Великдень в Україні

Опроваджуючи урочисто, у святковій радості, під гомін воскресних дзвонів і пісень наш цьогорічний Великдень у вільному світі, звертаємо, як завжди, наші почування й наші думки через широкі моря і простори до землі наших дідів і прадідів, до батьківських хат, до наших рідних, що залишилися там.

Ще торік, ще минулими роками приходили з України листи, великодні привітання із повідомленнями, що, користаючи із святої неділі, перейменованої на „день відпочинку", святкувати будуть і вони, наші рідні, під жорстокою владою безбожного, людоненависницького режиму; що братимуть вони участь у великодніх відправах у ще не позамиканих церквах, співатимуть „Христос Воскрес", молитимуться за померлих і за нас, які волею-долею відірвалися від рідної землі й опинилися на чужині; що засідатимуть, за стародавньою традицією до великодніх столів, що христосуватися будуть із нами, обмінюватися в душі щонайкращими побажаннями.

Ще в ранніх цьогорічних листах писали наші рідні про це, тішилися недалекими святами, сповнені щонайглибших і найтаємніших сподівань. І раптом уся ця радість — і їхня, там і наша тут — затьмарилась повідомленням про перфідну постанову безбожницького совєтського уряду. Тож, „ідучи назустріч побажанням трудящих", рада міністрів СССР „постановила перенести день відпочинку з неділі 29-го квітня на понеділок 30-го квітня". Єхидність змісту цієї постанови в тому, що неділя 29-го квітня — це Великодня Неділя, перший день найбільшого свята Воскресення Христового, для мільйонів християн у Совєтському Союзі. Цей день запроклямовано як звичайний робочий день, в якому мусітимуть працювати всі — і службовці по установах, і робітники по фабриках, і колгоспники по колгоспах. Одним помахом пера московські тирани позбавили мільйони людей можливости відвідати в цьому дні Божі храми, засісти в колі своїх найближчих до Великодньої трапези, радіти роковим стародавнім святом у святковому одязі, без щоденних турбот і трудів, вітати гостей у себе і гостювати друзів.

Цьогорічна спроба скасувати Великодню Неділю в історії большевицького режиму не нова. В перших роках большевицької влади відбувалися диковинні намагання змінити християнське літочислення, скасувати взагалі неділю, як святковий день, заборонити уживання християнських імен і т. п. Але все те минулося без сліду, як справи, гідні хіба тільки глуму.

Свою теперішньою диявольською спробою скасувати Великдень московські тирани і їхні сатрапи не захитають релігійних почувань нашого народу в Україні і народів в інших країнах, поневолених Москвою, не вб'ють цими своїми намаганнями віри в Бога. Не зважаючи на всі заборони, наші люди святкуватимуть Різдво, Великдень і інші християнські свята, не перестануть вірити в Христа і в Його Воскресення, що було є і буде завжди символом воскресення народу.

ВЕЛИКДЕНЬ УКРАЇНИ

Земля проростає. Дарма, що копита
Її перекраяли замість плугів, —
Вона вже підносить палаючі квіти
На світлих долонях лугів.

І чується радість в підземних джерелах .
І щастя зростання у кожнім стеблі
І дух воскресіння шугає по селах,
По кузнях і штольнях моєї землі.

Хай дзвони мовчать. Хай ще руки ворожі
Із дзвонів гармати кують для Москви, —
Та хто зупинити гарматами зможе
Просте проростання трави?

Про волю співають невільникам птиці,
Про волю гудуть над полями дроти,
І замість червоних зірок — на каплицях
Спалахують ніччю пророчі хрести!

Я чув всю красу весняного походу,
І бачу у кожнім найменшім стеблі —
Великдень мого дорогого народу,
Великдень моєї землі!

ЛЕОНИД ПОЛТАВА

ПАМ'ЯТНИКИ ВАШИНҐТОНУ

Українці в ЗДА готуються поставити у Вашинґтоні пам'ятник Тарасові Шевченкові, своєму духовому провідникові, який більше як сто років тому мріяв про те, щоб український нарід діждався „свого Вашинґтона з новим і праведним законом", і вірив, що цього „діждемось таки колись".

Встановлення пам'ятника Тарасові Шевченкові в столиці цієї країни, яка є оборонцем волі всього вільного світу, має вселюдське значення, бо український поет-мученик був борцем за волю не тільки свого народу. Він вірив у те, що

Встане правда! Встане воля!
І тобі одному
Помоляться всі язики
Вовіки і віки.

Тарас Шевченко вірив, що таки прийде той час, коли „світ ясний, невечерній тихо засіяє" і запанує „на всім світі Божа правда, і воля, і слава".

Секретар внутрішніх справ ЗДА Стюарт Юдолл вмістив недавно в „Ню Йорк Таймсі" статтю про мистецькі пам'ятники у Вашинґтоні. У своїй статті він стверджує, що досі в столиці ЗДА ставили пам'ятники визначним особам без якогось певного пляну, і тому в цій ділянці постали деякі дивогляди.

„Є у Вашинґтоні пам'ятник президентові Джеймсові Букененові (1856-1860), — пише Юдолл — але немає монументів на пошану таких визначних осіб, як Джеймс Медізон (1808-1816) і Вудро Вільсон (1916-1920). Не має пам'ятника президент Вілліям Г. Тафт (1908-1912), який був також головним суддею Найвищого Суду, але його син, недавно померлий сенатор, має один із найпоказніших пам'ятників у столиці. „Батько фотографії" Луїс Даґерр втішається гарним пам'ятником, але Томас Едісон і Алберт Айнштайн не мають монументів.

На думку автора, пам'ятники повинні бути не лише прикрасою столиці. „Пам'ятники і всі інші меморіяли столиці мають поглиблювати зрозуміння найвищих аспірацій нашої країни і найкращих моментів її історії. Вони мають викликати задуму в людини, збуджувати її мислі та переносити її дух у минувшину".

І у Вашинґтоні є серед його 500 пам'ятників такі меморіяльні мистецькі твори. До них належить „дивовижна ґрандіозність" пам'ятника Абрагамові Лінкольну. Оглянувши цей пам'ятник, люди відходять від нього з „почуттям гордости за наше минуле". Сюди належить і монумент Вашинґтонові у вигляді обеліска, який в 1879 році із трудом вдалося охоронити від того, щоб на його вершку не поставили статуї. До найславніших столичних пам'ятників належать Пам'ятник Невідомому Воякові з його „досконалою конструкцією", якою „можна міряти наші майбутні змагання", та величаві будівлі Білого Дому, Капітолю і Найвищого Суду.

Дозвіл на спорудження пам'ятників у столиці дає Конґрес ЗДА на пропозицію своїх комісій. Юдолл вважає, що цю справу треба впорядкувати. Кеннеді пропонував створити окрему раду, яка займалася б справою парків і пам'ятників столиці. Ця комісія мала б складатися з 9-ох членів (п'ятьох із них найменованих Президентом із мистецького світу), з голови Мистецької Комісії, голови Крайової Комісії Столичного Плянування, президента Ради Комісарів Дистрикту Колюмбія та директора Крайового Уряду Парків. Ця Комісія вибирала б місце на пам'ятники та вирішувала б, кому можна дати дозвіл на будову пам'ятника.

Юдолл вважає, що треба перевірити, чи всі теперішні пам'ятники мають залишитися у столиці, чи може деякі з них слід було б перенести до інших місцевостей, що є для них відповіднішими. Не треба поспішати з будовою пам'ятників особам і подіям, бо, як заявив колишній президент Гаррі С. Труман, історія, цей „найсправедливіший суддя", повинна сказати тут своє слово.

Справу побудови пам'ятника Тарасові Шевченкові вже вирішив Конґрес ЗДА, і Президент цієї країни підписав відповідний закон.

Український поет Шевченко склав іспит перед судом історії. Його думки про рівні права для всіх народів і про братерське співжиття всіх людей на світі особливо актуальні нині, і такими вони залишаться доти, поки „будуть люди на землі".

Віримо, що пам'ятник Тарасові Шевченкові в столиці ЗДА буде не тільки мистецькою прикрасою цього чудового міста, але що він також поглиблюватиме зрозуміння найвищих аспірацій українського народу до волі, що є найкращими аспіраціями всього людства.

У Франції буде заведена, мабуть, президентська система правління

Париж. — Президент палати депутованих Жак Шабан-Дельма, відкриваючи в минулий вівторок весняну сесію парляменту, заявив, що не є виключене, що Франція ступає на шлях до президентської системи правління. Він старався злагіднити гнітюче враження серед членів парляменту, які лякаються дальшого обмеження парляментарних прав, вказанням на президентську систему у З'єдинених Державах, де Конґрес все ж має великий голос в тій демократичній країні. На четвер 26-го квітня заповіджено виступ перед парляментом нового французького прем'єра Жоржа Помпіду з політичною декларацією, яку парлямент має прийняти або відкинути. Факт, що цей новий прем'єр не є членом ніякої політичної партії і ніколи не був членом парляменту, вважають за рішення президента де Ґоля ще далі віддалитись від давнього французького парляментаризму. Загально вважають, що місією цього нового прем'єра буде перевести зміну конституції по зразку американської, з наданням більших прав президентові.

Степан Федорівський

НАША БОРОТЬБА І ПОВОЄННЕ СІМНАДЦЯТИЛІТТЯ

(1)

Цього травня минає сімнадцять років, коли в Европі прогриміли останні постріли війни. Здається, було це недавно, але за цей час вже виросло нове покоління, яке знає про страхіття тієї війни лише з переказів батьків.

Ту війну розпочали імперіялістичні країни, Німеччина та СССР, за сфери впливу, за розподіл світу. Одначе в тій війні взяли також участь народи, які хотіли справедливого впорядкування світу. Надії вільнолюбних народів не справдилися. Очевидно, світ виглядав би інакше, якби не фатальні рішення альянтських конференцій в Тегерані, Ялті та Потсдамі. Хоч поштовхом до другої світової війни була Німеччина, її виникнення треба шукати в міжнародних конфліктах, які залишились не розв'язані першою світовою війною. Переможці у першій світовій війні покраяли мапу Західньої Европи, не рахуючись з природніми потребами окремих народів, які тим поділом були скривджені або й попали в безпосередню колоніяльну залежність.

Німеччина після першої світової війни перебувала у важкому економічному становищі. Її тодішня демократична система на чолі з президентом Гінденбурґом, не мігши розв'язати внутрішніх труднощів, створила сприятливий ґрунт для вибуяння націонал-соціялістичної ідеології Гітлера, а на сході Европи, на уламках російської імперії тим часом створилася нова потуга під назвою СССР, в якій поневолені Москвою народи опинились під владою російського большевизму.

У цій статті спробуємо з'ясувати наші позиції і участь у другій світовій війні, продиктовані самобутністю національних інтересів українського народу.

Україна не є і ніколи не була інтегральною частиною Росії, як це твердить Дін Раск. Тут одне з двох: або Дін Раск не знає географії Східньої Европи, або географія нічого не навчила секретаря закордонних справ ЗДА. Україна має власну територію, тисячолітню історію, християнську культуру, глибокі національні традиції, і в ті часи, коли на просторах Америки бродили дикі індіянські племена, була вона на сході Европи вже сильною державою з військом, яке стримувало походи на захід кочових завойовницьких племен Азії.

Україна, ставши ареною другої світової війни, втягнена була в ту війну, як економічно - сировинна база для воюючих сторін, залежно від пересування лінії фронту. Хоч в Україні змагалися дві найбільші мілітарні потуги, український народ ідейно не приставав ні до одної з них, а намагався зайняти невтральне становище. Доказом цього є всім відомі факти, що українці в мундирах совєтських офіцерів і солдатів кидали зброю і сотнями тисяч ішли в полон чи, при сприятливих обставинах, поверталися до власних родин. Народ потребував певного часу, щоб зорієнтуватися в подіях і впізнати нового окупанта, який в короткому часі виявив більшу брутальність, як большевицький окупант. В той час в Україні під проводом політичної інтелігенції оформлюється військова формація під назвою Українська Повстанча Армія.

Об'єктивно стверджуючи, основну ініціятиву в створенні УПА проявила ОУН, яка на той час була в Україні єдиною політично зорганізованою силою. Під диктатурою большевизму не можна було думати про активну національну організацію, але під час війни організаційні клітини ОУН появилися на всіх просторах України. В українській публіцистиці на еміґрації можна зустріти неправильні твердження про УПА, іноді тенденційні, без конкретних фактів, часто з нереальними особами в описуваних подіях. Очевидно, причиною цього є передусім неправильна або поверховна поінформованість тих, що публікують такі матеріяли.

Виходячи з революційно-визвольної концепції українського народу, треба вважати за причину створення УПА не появу на Поліссі совєтських партизанських відділів Ковпака, Мельнікова, Фьодорова, Сабурова та інших, і не терор окупаційної німецької влади. Таке твердження є помилкове і політично шкідливе. Організація спротиву і збройної боротьби в Україні під час останньої війни лежить у природі українського народу, в його традиції, переданій формаціями княжої, козацької та гетьманської державности, найновішої нам епохи відновлення української державности у формі УНР, в традиції визвольних змагань 1917-1921 років.

Не будемо входити в глибоку аналізу постання УПА та доцільности її військових дій у другій світовій війні. Ці питання залишаємо військовим історикам. Твердимо, що військова організація УПА була найяскравішим морально-політичним проявом українського народу в боротьбі за власну державність, навіть у безвиглядних обставинах. УПА була об'єднуючим чинником на всіх просторах України. В УПА визначну ролю грали українці не лише з Галичини та Волині, але й з центральних і східніх земель. Поряд з головним командиром УПА, Романом Шухевичем, політичним керівником УПА був письменник Йосип Позичанюк із Наддніпрянської України, так, як і колишній полковник армії УНР Леонід Ступницький, колишні майори совєтської армії Степовий та Береза, військовий інженер Крутий, полтавці майор Байда, Марія Степова та її брат Микола, редактор упівського „Українського Перця", харківський хірург Олександер Давиденко та багато офіцерів і козаків.

У партизанській війні українці проявили тактичну спритність, велику силу волі, холодний розсудок і відданість ідеї. Не кожна місцевість, залежно від обставин і часу, придатна для партизанських боїв. У наш модерний час, при наявності високої військової техніки, партизанська війна можлива лише в гірській та лісистій місцевості. Недарма партизанські відділи УПА діяли переважно в Карпатах, у лісових місцевостях західньо-північної і північної частини України, аж з районах Прип'яті.

На ствердження цих даних пригадую наказ Сталіна з березня 1945-го року до військ НКГБ, в якім він наказував з населенням в районах річки Прип'яті рахуватися як з населенням ворожої території. Недарма тодішній прем'єр УССР Н. Хрущов кількакратно звертався до повстанців із закликом скласти зброю й повернутися до „мирного совєтського життя". На ті заклики московського намісника в Україні повстанці відповідали посиленими збройними акціями.

Наша боротьба з тоталітарними системами націонал-соціялізму і російського комунізму була відома далеко в західньому світі. Лондонські радіові авдиції не раз подавали критичні зауваги про гітлерівський режим, який понищив українські самостійницькі інституції і ввійшов у збройний конфлікт з українськими партизанськими формаціями.

Зрештою, західньому світові була відома наша боротьба з авдицій підпільної висильні УПА, яка, починаючи від 1944 року, надавала звідомлення в українській, німецькій, французькій та англійській мовах. Одна з таких радіовисилень була розконспірована большевицькими агентами в березні 1945 року в гірській місцевості Ямельниці (Карпати). В обороні тієї радіовисильні впало кілька повстанців, а одного з технічної обслуги, бельгійця, схопили большевики в полон. Після десятилітнього заслання в СССР, він у 1955 році повернувся до Бельгії. Авторові цих рядків відомі всі співробітники тієї радіовисильні: керівник крайової пропаганди Жест, Вірний, Іван Корчинський та кілька французів і бельгійців.

ВОСКРЕСІННЯ

I праведні й неправедні діла
Колись у Царстві Вічному
розсудять.
I відсахнуться вбивники від
зла,
З гадюками мерзенними на
грудях.
I стане сторожем судьби закон,
Благословенний радістю
земною.
I незгасимий заблищить вогонь,
На верховинах, вгорнутих
імлою.
А ми, неначе сироти святі,
Що край огради прихилились
в свято,
Здивуємось, узрівши на путі,
Пророків, за людські діла
розп'ятих,
Сліпих і кволих люди
привезуть,
Питаючи: „Христа не
зустрічали? —"
I голуби засріблять в леті путь,
Хитнуть зорю в далекому
причалі.
Настане радість в нашому
житті,
Благословляючи земні діброви,
Христовий прапор будемо нести,
Дорогою і Правди і Любови.

Юрій Буряківець

ДЕ Й ЯК ТАРАС ШЕВЧЕНКО ЗУСТРІЧАВ ВЕЛИКДЕНЬ

I. ДО ЗАСЛАННЯ

Святочні дні Христового Воскресення до 1825 року (дитячі літа) зустрічав Тарас у домі батьків. Дуже бідні були ці свята в домі кріпака.

У 1826 році, коли Тарас був у дяка в селі Стеблові, напевно міг Великодні свята провести з батьками, як також у році 1827, коли був пастухом у рідному селі.

У дальших роках 1828-29, як козачок у пана Енґельгарда у Вільшанах, не міг бути на святах з батьками.

У наступному році, перебуваючи у Вільні, правдоподібно, зустрічав свята разом з дворовими людьми свого пана.

Як провів Тарас Великодні свята в Петербурзі в роках 1831-1837, коли був учнем у маляра Ширяєва, точних даних не маємо. Можливо разом з родиною Ширяєва або окремо з іншими учнями, або з челяддю пана Енґельгарда.

В академічних роках 1838-1842 Т. Шевченко зустрічав Великдень у крузі приятелів. У кого саме — невідомо.

У 1843 році Т. Шевченко провів свята в Петербурзі, бо в Україну виїхав у травні, по Великодні, а в лютому 1844 року знову був в Петербурзі, де закінчував студії в Академії Мистецтв. Відомо, що він завзято працював над малюнками до „Живописної України". З ким провів свята — не усталено. Приятелів він мав багато.

У 1855 році Т. Шевченко був другий раз в Україні. Можливо, що свято Христового Воскресення святкував у домі кн. Репніна в Яготині, або у дідича О. Лукіяновича, або у Закревських.

Цілком певно, що Великдень 1846 року, який припадав на 7 квітня, Т. Шевченко провів у князя Андрія Лизогуба в Седневі, недалеко Чернігова. На Великодні свята 1847 року Шевченко знову приїхав до Седнева, де перебував до 4 квітня. Там він багато писав і малював. Ранком любив ходити по садку, а вечорами відвідував концерти, де часто співав. У Седневі Т. Шевченко написав поему „Осика" та інші поезії. З тогочасних його малюнків до нас дійшли: олійний портрет Іллі Лизогуба, портрет олівцем Андрія Лизогуба, а з краєвидів, мальованих акварелею, „Коло Седнева", „Чумаки серед могил" і сепією „В Седневі". З Седнева поїхав Т. Шевченко до Києва на весілля Костомарова і 5 квітня 1847 року був арештований на Дніпрі.

II. НА ЗАСЛАННІ

1848-ий рік Тарас Шевченко перебув в Орській кріпості.

У 1849 році, по закінченні Кос-Аральської експедиції, святкував Великдень у Раїмі.

У 1850 році на перший день Великодних свят 27 квітня арештували Т. Шевченка в Оренбурзі, де він викінчував малярські праці з відбутої експедиції. Арештували його на донос Ісаєва. В доносі було сказано, що Т. Шевченко ходив у цивільному одязі, малював і писав вірші. По двох тижнях Т. Шевченка вислано до Орської кріпости (другий раз). Тут два з половиною місяці просидів він у каторжній тюрмі, звідки, по переведенні слідства, був висланий до Новопетровського укріплення над Каспійським морем.

1851 рік був для Т. Шевченка одним із найтяжчих років перебування в Новопетровському укріпленні. Особливо тяжко далося йому відчути військову муштру під доглядом безсердечного штабс-капітана Потапова. Два з половиною роки Т. Шевченко не переходив солдатської муштри, як учасник експедиції на Каспійському морі.

У 1852 році Т. Шевченко брав участь у другій експедиції для дослідження покладів кам'яного вугілля в горах Кара-Тав. Тут він міг вільно віддаватися мистецтву. Багато малював. З того часу відомо понад 70 його малюнків, в тому числі 47 краєвидів. Великодні свята відсвяткував він у товаристві своїх приятелів Б. Залєського і Турка.

Роки 1853-1856 Т. Шевченко перебував у Новопетровському укріпленні. По смерті Маєвського командантому укріплення був призначений майор Іраклій Уськов, людина шляхетна й доброго серця. Від того часу життя Т. Шевченка значно поліпшилося. Хоч поет і далі мусів виконувати солдатську службу, але у вільний час міг писати й малювати. В тому часі написав він кілька повістей і намалював понад 175 малюнків, які дійшли до нас. Займався також скульптурою. Правдоподібно Великодні свята зустрічав у домі команданта Ускова.

10 квітня 1854 року Т. Шевченко написав листа до Я. Кухаренка, 14 квітня до А. Козачковського, а 1 травня до О. Бодянського, в яких вітав усіх зі святами Христового Воскресення. У тих листах не згадував, як провів ці свята.

12 квітня 1855 року Т. Шевченко писав до В. Григоровича: „Христос Воскрес, незабутній мій добродію! Ось уже вдев'яте я це світле урочисте свято зустрічаю далеко від усіх, що любі моєму серцю, в киргизькій пустині, насамоті, в наймізернішому безрадному становищі... Сили моральні й фізичні мене зрадили, ревматизм мене швидко руйнує. Та що значать хвороби тіла проти хвороби душі... Жахливий це стан!"

У 1856 році в листі до Б. Залєського з 21 квітня Т. Шевченко, вітаючи його зі святами, пише: „Що ж я Тобі пошлю? Нарікання на долю та й більш нічого". З дальшого змісту листа відомо, що Т.

(Закінчення на стор. 7-ій)

М. Скала-Старицький

СЕЗОН ТЕАТРУ НАЦІЙ В ПАРИЖІ

Шостий з черги театральний сезон Театру Націй в Парижі почався, як я вже згадував, Світовим Днем Театру, 27-го березня. Після офіційної частини та привітів, що тривали понад дві години, Державний Грецький Театр з Атен ставив старогрецьку драму Еврипіда, „Фенікійці". „Цілий Париж" був заворожений мистецькою досконалістю гри акторів, простотою постави і віртуозністю ансамблю-хору, який, як підкреслює преса, грає колективно як великі артисти. Такої досконалости ансамблю, ще не доводилось мені бачити на Заході. В „Фенікійцях" цим ансамблем-хором були тільки жінки, в „Едипі" Софокла — головіки, в „Антигоні" Софокла — всі разом.

Цей хор, що складається з 17 жінок і 16 чоловіків, це вже не хор, не ансамбль у звичайному розумінні. Це, я сказав би, всесторонньо вишколені артисти, які грають, співають, танцюють. І все це вони роблять на високому мистецькому поземі. Це досконалий театр, яким не може похвалитися найкраща опера, оперовий театр, що, як відомо, вважається найдосконалішим поєднанням усіх родів театрального мистецтва. Як би воно не було, греки доказали, що сила променювання їхньої культури, їхнього мистецтва, його величі й досконалости ще не вмерла, навіть не постаріла, хоч віки минули з того часу, коли були вони вчителями всього світу.

Велика в тому заслуга не тільки неперевершених майстрів слова і думки, як Еврипід, Софокл та багато інших, але, особливо сьогодні, таких великих їхніх акторів та режисерів як Алексіс Мінотіс, Катіна Паксіну, Анна Сінодіву та Танос Котсопульос. Алексіс Менотіс — великий режисер, але мабуть ще більший актор. Його гра, радше модуляція й інтонації голосу, діяпазон його вислову, скаля почувань такі великі й необмежені, що, граючи сліпого Едипа, майже без жестів, він заворожує слухача мовою, якої той слухач у більшості не розуміє. П'єса-драма триває дві години, без перерви, без зміни декорацій, без ніякої майже дії на сцені, а публіка не ворухнеться, сидить, як у святині.

Після Греції ірляндський „Даблін Фестивал Театр" ставив „Тгі Войс ов Шін" Джеймс Джойса у сценічному оформленні Ніял Монтґомері. Щоб пояснити дію цієї п'єси, треба писати цілий трактат найперше про цього ірляндського письменника, який, як сказано у поясненні до п'єси, поділив думки людей, історію їхнього життя на атоми, так, як учені винахідники поділили матерію і створили найгрізнішу досі вибухову силу. Щоб боронити себе від атомізації життя, люди видумали — каже Монтґомері у своїх поясненнях — богів, королів, сотні мітів. Всю цю історію людства Джемс Джойс представляє у своєму творі, як безперерану музику сну, ночі, мрії, смерти й воскресення. Пристосувавши це все до вистави на сцені, виходить, що людина родиться, живе, по якомусь часі вмирає, потім знову воскресає і знову живе іншим життям, іншими думками, звичаями, способом. Але людина все одна й та сама всюди, у всіх часах, в печері, в розкошах і палацах, у біді та нужді.

П'єса складається з безлічі картин з людського життя від самого початку її існування аж по сьогоднішній. Поміж цими картинами немає ніякого зв'язку, ніякої тяглости. Це — довші або коротші фрагменти з різних епох, відтворювані акторами. Це — подорож, але не довкола світа, а довкола людського життя від самого її початку. Експеримент дуже цікавий, дуже оригінальний, але й дуже нудний. Це все одно, як колись на ярмарках показували „паноптикум", у якому крізь побільшуюче скло можна було оглядати різні образки. Це, я сказав би, ляльковий театр, у якому дядьки — правдиві актори. Тільки коли дивитися на ці живі ляльки, які весь час говорять незрозумілою, на англійську похожою, мовою, робиться нудно.

Після перерви половина залі була порожня, що напевно було прикре ірляндським артистам, які вибрали таку нецікаву, філософсько - дискусійного характеру штуку для свого першого виступу в Театрі Націй. Тут я переконався, що не тільки театральна п'єса, її зміст, гра акторів, але й мова, її мило- або немилозвучність відіграє велику ролю в діянні на глядача-слухача. Цікаво, як сприйняв би різномовний глядач Театр Націй українську мову, не в мелодії, не у співі, а говорену.

11-го березня у Театрі Націй виступала американська „Пол Тейлор Денс Компані", яка складається з чотирьох танечниць і двох танцюристів. Директором, хореографом і головним виконавцем є сам Павл Тейлор. Рослий, атлетичної будови, він самою своєю поставою може імпонувати балетоманам. Після виступу цієї „денс компані" паризька преса писала: „Ще один балетник, що думає забагато". Себто: балет Тейлора та його постави надто модерні, надто спіритуальні, і навіть балетомани та прихильники модернізму в танцювальному мистецтві, виходить, його не второпали.

Програма вечора складалася з п'яти точок, п'яти балетів на музику давнього американського фолкльору, Давида Голлістера, Джеймса Теннея, Джона Герберта МекДовела та Й. Себастіяна Баха (!). Вся ця музика була награна на платівках і, поза Бахом та американським фолкльором, справляла враження якогось скавуління, під акомпаніямент якого Тейлор та його компанія вимахували ногами й руками, викручували цілим тілом. Значення усіх тих, напевно дуже трудних технічно, гієрогліфів ніхто не зрозумів.

Мені сподобалися „Таблетки" (любовна гра в архаїчній формі) та „Перехресні дороги" на музику Баха. У всіх інших треба було подивляти досконалу пропорцію і технічну гнучкість американських танечниць. Публіка цього вечора була особливо блискуча і елеґантна. На балет в Парижі, особливо модерний, ходять тільки снобн і так звані знавці. Всі інші воліють справжній народний або клясичний балет. Американський балет Тейлора мав великий успіх і багато викликів на прикінці вистави.

● Кол. західньо - німецький міністер закордонних справ Гайнріх фон Брентано, тепер лідер керівної Християнсько-демократичної партії в парляменті, був в легкій автомобільній катастрофі, з якої вийшов потовчений. Внаслідку мусів відкласти на два дні плянований відлет до З'єдинених Держав, де мав виголосити доповіді в Ню Йорку й Шикаґо. Доповіді відкликано, але збережено тільки призначену на 30-го квітня ц. р. його нараду у президента Кеннеді. Фон Брентано ставиться дуже критично до останнього американського проєкту на мирне розв'язання Берлінської кризи.

ВЕЛИКДЕНЬ В УКРАЇНІ

З Великоднім свяченим

А НА НАШІЙ, ЛЮБІЙ, НА СВЯТІЙ ЗЕМЛІ, В УКРАЇНІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ків осталася. Флейтарям кажіть співати, як роса плаче, як бруньки пучнявіють і як сходить пшениця. Гуслярам раду дайте, щоб вони до своїх гуслят близько та м'яко своє вухо, прикладали, та шовковими пучками своїх білих пальців на золотих струнах таких тонів шукали, щоб ми раділи, почувши, що наша рідна, батьківська земля завєдно — назавжди жива, плодотворна й благодарна.

— Ця наша українська свята землиця, яка дала нам і всьому Господньому світові святого новоапостола Андрея.

— Українська чудотворна земля, що виплекала живого страдальника Йосифа, який аж ніяк не покорився многомільйонній когорті, посній кров'ю зла, руїни й живого диявола.

—Скрипалі, праця ваша найважча; мусите мовою душі бесідувати. Музичними малюнками - картинами, всіми звуками, які створила музика від початків до сьогодні: як серце плаче, як сльози цюрком заливають очі, і як туга лютує та нівечить нашу душу.

— Як надіятися, щоб не пропадати. Ще й нових молитов мусите нас учити; визбирайте всі перлини з Давидових псальмів і всі самоцвіти з золотом кованих молитовників.

Піяністів у ряд довгий поставте; віолончелі й труби у вінок сплетіть.

— Треба, як сонце всуміш з росою, сопілки голосінням загріти наші полумертві або вмираючі серця; а нашої писаної мови не слухається.

— Дайте, „Новітня Трійце", пісню - епітафію про золотогранне сонце, дзвінку сонату про жайворонка на висотах нашого, українського рідного неба. Чудову музичну дію, найкращу кантату про живу землю, живе небо й про живого Бога в нашій святій Батьківщині.

— Золотими рильцями малюйте нам і світові пісню „Краси про красу"!

НАЙМЕНШИЙ ТЕАТР НА СВІТІ

Таке диво в Німеччині є! І то нині, у час такої важкої театральної кризи, над якою радять, пишуть, ломлять собі голови приналежні до театру люди, і ще нічого на цю кризу не видумали. А в простому селі Зоммергавзен н/М., біля Вюрцрурґу — на шляху Вюрцбурґ - Оксенфурт — проворний італієць, Люїджі Малійєро, з дружиною, зорганізував театр і, з успіхом, веде його вже одинадцять років.

Малійєро — скромний і... зухвалий. Його театр — це старовинна кріпосна "Torturm", у якій він принадобив театральну залю, що вміщує аж п'ятдесят і чотирьох глядачів! Малійєро скасував „сезон"; немає постійних глядачів, немає вступних квитків, немає цін, немає й репертуару. Всі ці „немає", у розумінні, як візьмемо, в порівнянні великі театри.

В Зоммергавзен — вистави йдуть через цілісінький рік, лиш у понеділки театр зачинений із організаційних причин. Немає у цьому театрі й вакацій, немає й інтервалів: театр може дати виставу в кожній годині дня: Малійєро завсіди готовий іти на сцену, аби лиш на залі були правдиві приятелі театру. Вистави можуть іти і рано вранці і опівночі. Як же глядачів буває багато, — трапляється й таке! — то вистави повторяються й чотири рази, — це вже найбільше. Проте, є й звичай: Малійєро і його дружина Інґеборґа та їх співдрузі — усі захоплені театром! — починають вистави о год. 8.30 вечора. Але — на окреме замовлення, для туристів, що прибувають „пульманом", вони можуть давати виставу вдень і в годину — коли лиш гості собі бажають. Замовляючі вибирають й річ, п'єсу, яку хотіли б бачити. Берімо: „Рожа вітрів" — Кльод Спаак; „Дорогий брехун" — Б. Шов; „Дві мініятюри" — Курт Ґец; „Мон Фавст" — Поль Валєрі; „Дон Хуан і Фавст" — Християн Дітріх Граббе. В серпні цього року піде на сцену „Божевільний і смерть" та „Жінка у вікні" — обидві п'єси Гуґо фон Гофманcталя.

Театр, хоч і малий та вельми упрощений, то все ж таки грають там актори доброї марки, що втримують кожну виставу на мистецькому рівні. Один із критиків, що загостив був до цього театру, каже: „Правда, п'ятдесят чотири глядачі — це мало. Але цілісінька заля, що з захопленням вітає акторів і їх гру, то це явище заслуговує на увагу.

На беріжку чи, як кажуть, на маргінесі. Пишу про цей театр лиш тому, що вже тужно мені за нашим театром! Повірите чи ні, а я вже й за Основ'яненковим Стецьком затужив. А чому ж би ні? Наш Стецько — він усе такий цікавий і веселий. А ще якби його „перефасонувати" — радість на всі Америки!..

Михайло Островерха

Любомир Винар

ПОХОДЖЕННЯ ІВАНА ПІДКОВИ

Мабуть кожний дослідник XVI-го століття української історії погодиться з М. Грушевським, що початкові часи Козаччини представляють хаотичну низку фактів і леґенд, де з трудністю орієнтуються навіть спеціялісти історики. Літописна козацька традиція, утворена півторавіковим нагромадженням „фактів, леґенд, помилок і фальсифікатів", накреслила з раннього козацького періоду фантастичну картину, яка ще дотепер не розбита вповні науковою критикою.

Літописна козацька традиція XVII-го століття впроваджує в історію України цілий ряд гетьманів із XVI-го ст., які ними не були. Для прикладу, хоч би згадати Прецлава Лянцкоронського, Венжика Хмельницького, Остафія Дашковича, Івана Свирчковського й других, які, хоча й мали безпосереднє відношення до формування українського козацтва — проте, не були його гетьманами. До речі, уряд гетьмана серед козаків був установлений аж у другій половині XVI-го століття. В нашій замітці бажаємо коротко зупинитися над походженням Івана Підкови, що його українська історична леґенда зачислила теж до українських гетьманів XVI століття. Згодом для Тараса Шевченка, який формував свій історичний світогляд головно на „Історії Русів" — Підкова став виразником козацької бувальщини.

Іван Підкова з'явився на історичній арені східньої Европи по смерті молдавського господаря Івоні (1574), прозваного Паньком Кулішем, за його тісну співпрацю з українськими козаками, Русином. Саме цей Підкова подавався за брата погиблого Івані. Він мав відзначатися такою надзвичайною силою, що нову кінську підкову міг легко переламати руками і тому був прозваний Підковою. Про походження Підкови залишилося багато контроверсійних вісток, які дуже затемнили образ того претендента на молдавський господарський стілець. Наприклад, польський хронікар Пашковський писав, що Підкова народився в польській провінції Мазовії, одначе він того припущення джерельно не доказав. Куліш уважав рід Івонів за український, а Вадим Модзалевський — у своїй джерельній замітці в Російському Біографічному Словнику — за українськими козацькими літописами добачає в нім козака русина, згадуючи при тому, що деякі польські історики вважають його за молдавана. В найновішій історії Буковини (Буковина її минуле і сучасне, 1956 р.) Підкова виступає як козацький отаман. У румунських істориків, зокрема в збірці історичних документів Гурмузакі, Підкова згадується як молдаван.

Студіюючи взаємини Молдавії з Україною в другій половині XVI століття, автор прийшов до висновку, що І. Підкова був молдаваном, а перебуваючи в Україні, згодом „покозачився". В козацьких рядах крім українців було доволі значне число молдаванів. До того не треба забувати, що сусідня Молдавщина стояла в XVI столітті під сильним впливом української культури й численні молдавські роди походили з України. Не улягає сумніву, що Підкова був кровно пов'язаний із домом молдавського господаря Стефана Молодого та на тій основі виявляв претенсії до Молдавії. Базуючися на генеалогічних розшуках, можемо ствердити, що І. Підкова та його брат Івоня, прозваний Жорстоким (1571-74), були синами неправого ложа молдавського господаря Стефана Молодого з Н. Вірменкою (N. Armenienne), законно дружиною Серbegи. З того ложа народився те ж третій їх брат Олександер Сербеґа, який володів при допомозі козацької зброї Молдавією дуже короткий час (від 9 лютого 1578 до 12 березня 1578 р.). Думка В. Модзалевського, що молдавани називали Підкову — Серп'ягою, бо він перед появою на історичній сцені займався ковальським ремеслом, не знаходить джерельного обґрунтовання. Молдавани знали про їхнє родинне ім'я — Сербеґів — і часами Олександра звали Сербеґою. В молдавській хроніці Григора Урехі з 1878 року називають Івана Підкову — Підковою. Як відомо, І. Підкова за допомогою козаків, під проводом їхнього отамана Шаха, один місяць володів Молдавією (листопад — грудень 1577) і загально був люблений широкими молдавськими масами, що не були вдоволені з його попередника, господаря Петра Хромого. Згодом, під натиском турецьких і волоських військ, Підкова був змушений податися в Україну, де, повіривши в слово чести брацлавського воєводи кн. Збаразького, хитрощами був заманений до польського короля і ув'язнений. У Львові 16 червня 1578 р. І. Підкові стято голову в приявності турецького чавуша Ахмета. Смерть Підкови знайшла голосний відгук не лише в Україні, але теж у цілій Европі, де дуже неґативно засуджено такий ганебний учинок Стефана Баторого. Свояки роду Івонів опісля зовсім покозачилися і зукраїнщилися та ще декілька разів ходили в 70-х і 80-х роках XVI століття разом із козаками в Молдавію, сповнені надією засісти на господарському стільці.

Література:

Любомир Винар. „Іван Підкова" (З історичних студій). „Музейні Вісті", Онтаріо 1957, за квартал III-IV.

Chronique de la Moldavie par Gregoire Urechi. Paris 1878.

M. Hisdau. Ion Voda. Bucuresti 1865.

Михайло Грушевський. Історія України-Руси. Ню Йорк 1956. Том VII.

Listy Annibala z Kapui, ... wyd. A. Przezdziecki. Warszawa 1852.

N. Jorga. Geschichte des Rumaenischen Volkes. Gotha 1905.

A. D. Xenopol. Histoire des Roumains de la Dacie Trapane. Paris 1896.

Дальша реорганізація Екзархату в Німеччині

Мюнхен, в квітні (лв). — Апостольський Екзарх для українців католиків в Німеччині, Кир Платон Корниляк, продовжує реорганізаційні заходи на території всього Екзархату, створеного перед двома роками. Після створення нової парохії в Ессені та реорганізації кількох інших церковних громад в різних містах Німеччини, створив Кир Платон в Південно - Західній Німеччині новий Деканат та іменував деканом пароха Нового Ульму о. шамбеляна Василя Турковида. До нового деканату належатимуть душпастирства: Новий Ульм, Авґсбурґ, Штуттґарт, Фрайбурґ, Трієр, Крайльсгайм, Франкфурт і Шонгав.

Крім деканату в Новому Ульмі, на території Німеччини існують ще два деканати: в Північній Німеччині (декан о. радн. Іван Томашівський) та Баварії (декан о. радн. Василь Малкович).

Члени родини військовиків зможуть знову їхати до Німеччини

Вашингтон. — Департамент оборони 25-го квітня повідомив, що відкликується заборону членам родин військовиків виїздити на державний кошт до Европи. Цю заборону видали були під час загострення берлінської ситуації, а пізніше її продовжували з огляду на відплив запасів золота за кордон. Секретар оборони Роберт МекНамара заявив на пресовій конференції, що він постарався, щоб витрачені фонди на їзду родин військовиків заощадити іншим способом. На думку МекНамари число родин військовиків в Европі цього року значно не збільшиться, бо при кінці цього року він плянує завести ротаційну систему, щоб військовики в Европі частіше змінювалися і були там без родини впродовж тільки 12-ох або 13-ох місяців.

ПИСАНКА НА ЦІЛІ ЗУАДК

Замість святочних побажань з нагоди Великодніх Свят, зложили на Писанку на цілі ЗУАДК-у працівники Головної Канцелярії Українського Народного Союзу та Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свобода":

Н. Лисогір	$ 10.00
Р. Слободян	10.00
Я. Падох	10.00
А. Драган	10.00
І. Кедрин	10.00
В. Душник	10.00
Д-р Л. Луців	5.00
Д. Слободян	5.00
П. Постолюк	5.00
В. Назаревич	5.00
В. Карий	5.00
У. Дячук	5.00
М. Задорецький	5.00
К. Стецюк	5.00
Б. Кравців	3.00
В. Давиденко	3.00
З. Сюлик	3.00
Д. Кравець	3.00
Л. Лапичак	3.00
В. Сохан	3.00
С. Курляк	3.00
Т. Гіль	3.00
А. Домарацький	3.00
Р. Ференцевич	3.00
О. Домбровська	2.00
О. Стецура	2.00
Я. Левицька	2.00
Н. Залуська	2.00
М. Мілянович	2.00
В. Кушнір	2.00
Я. Сидоряк	2.00
К. Костів	2.00
Е. Гарасимчук	2.00
Н. Головід	2.00
Д. Бусий	2.00
О. Демченко	2.00
А. Лапичак	2.00
Д-р О. Волощук	2.00
Д-р І. Козак	2.00
Д-р М. Кобринська	2.00
М. Сташинська	2.00
М. Лисогір	2.00
К. Маґура	2.00
І. Вербяний	2.00
С. Соколишин	2.00
Т. Лютвинюк	1.00
С. Расн	1.00
О. Колодій	1.00
М. Доберчак	1.00
Разом	$ 177.00

З ХРИСТОВИМ ВОСКРЕСЕННЯМ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

поклонитися Христові. А в святині Єрусалимській передала Ісуса на руки праведного старця Симеона, чим справила йому велику радість. По Христовому Воскресенні Вона підтримувала на дусі Христових Апостолів. Хоч вони знали, що ворота пекельні не переможуть Христової Церкви, одначе вони були примушені переносити багато важких переслідувань за Христову справу й тому потребували морального підйому і допомоги, яку знаходили в Пресвятій Богородиці.

Дорогі в Христі, скільки добра можемо зробити для Божої слави і добра людей навіть в тих неприхітних часах, якщо будемо наслідувати Матір Божу. Вдома можемо добрим словом і дружньою порадою принести багато добра та усунути, або облегшити багато терпінь. В товариствах і організаціях можемо привернути мир, згоду і любов. Нашими пожертвами можемо допомогти у вихованні нових священиків, у будові Божих храмів, шкіл та інших добродійних установ. Можемо допомогти бідним і хворим скитальцям і всім тим, що цієї допомоги потребують. Чи може бути щось кращого, величнішого, як наслідувати Пречисту Діву Марію в її життю в християнській витревалості, праці, молитві, вихованні родини, в несенні допомоги ближнім? То ж з Христовим Воскресенням воскреснім до кращого життя, до чину, до діл, до праці на славу Божу і добра нашої суспільности!

Цієї духовної потіхи і радости від Воскреслого Ісуса бажаю всім українцям-католикам! І тим, що зібрались по наших церквах розлогої Америки і тим, які не можуть прибути до Божих храмів в часі Великодніх Свят. В часі Празника Христового Воскресення не забудьмо пом'янути в наших молитвах наших Сестер і Братів поза залізною заслоною, які не мають нагоди святкувати Великодніх Свят. Нехай Воскреслий Ісус потішить їх.

† Амвросій

МИТРОПОЛИТ КИР АМВРОЗІЙ ВИСВЯТИВ ДВОХ СВЯЩЕНИКІВ, ТРЬОХ ДИЯКОНІВ І П'ЯТЬОХ ПІДДИЯКОНІВ

Митрополит Кир Амврозій Сеньшин серед висвячених священиків, дияконів і піддияконів.

Філядельфія. — Митрополит Кир Амврозій 14-го квітня в катедрі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Філядельфії висвятив двох дияконів на священиків: о. Антона М. Рачука з Мек Аду, Па., та о. Теодора Ф. Патриляка з Плимуту, Па. На дияконів висвячені: Роберт М. Москаль із Карнеґі, Па., Іван Ставінський із Олифорту, Па., та Роберт Р. Барр, Ісусовець візантійського обряду. Піддияконські свячення дістали: Джан Бекедж із парафії візантійського обряду св. Кирила і св. Методія в Олифорті, Па., Іван Петранка з Перт Амбою, Н. Дж., Роберт Ст. Гнатишин із Питтсбурґу, Па., Мирослав Лопацій із Савт-Фільдельфії, Па., та Давид Клуні, Честер, Н. П., зі Стемфордської Єпархії. Співслужителями при висвячуванні були: о. д-р Василь Макух, ректор Української Католицької Духовної Семінарії ім. св. Йосафата у Вашингтоні; о. економ Василь Головінський, парох церкви Царя Христа на Найставні у Філядельфії; о Поль Мейльо, бельгієць родом, керівник „Рашен Сентер" у Фордгемському університеті в Ню Йорку та о. архипресвітер Андрей Роґош, Ісусовець, парох церкви св. Михаїла в Ню Йорку. Дияконували: о. сов. і декан Мирослав Харина та о. мґр Василь Лостин. Капелянами були: о. Монс. канцлер Михайло Польовин та о. Мих. Федорович, парох церкви св. Отця Миколая у Філядельфії. Отець совітник П. Липин виконував обов'язки церемоніяра. Відповідні до врочистості проповіді виголосили о. проф. Ол. Кобрин по українськи і о. Михайло Федорович — по англійськи.

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІІ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

і

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД

сердечно вітають із

СВЯТОМ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

ЕКЗЕКУТИВИ ВІДДІЛІВ УККА, ВСІХ ПЛАТНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ, ЖЕРТВОДАВЦІВ, СПІВРОБІТНИКІВ, ПРИХИЛЬНИКІВ ТА ВСЮ ВЕЛИКУ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ.

ХАЙ ВСІХ НАС КРІПИТЬ ВІРА, ЩО ПЕВНО ПРИЙДЕ ЧАС І ВОСКРЕСНЕ НАША БАТЬКІВЩИНА — ДЛЯ ВІЛЬНОГО І ЩАСЛИВОГО ЖИТТЯ!

Христос Воскрес!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО Т-ВА ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

Хвальним Управам Відділів і Дорогому Членству УЛТПА, Достойним Українським Установам, Організаціям і ВШ. Громадянству

— бажає —

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО.

До милого побачення на IV-му НАУКОВОМУ З'ЇЗДІ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ ЗДА І КАНАДИ

дня 26-го-27-го травня 1962 р. в Дітройті, Миш.

За Головну Управу УЛТПА:

д-р Ростислав СОЧИНСЬКИЙ — голова

д-р Михайло ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ — секретар

Батькам, Учням, і всьому Громадянству

ВЕСЕЛИХ і ЩАСЛИВИХ СВЯТ

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

— бажає —

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ в НЮ ЙОРКУ

Управа ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ в НЮ ЙОРКУ

— сердечно вітає —

СВОЇХ ЧЛЕНІВ і ПРИХИЛЬНИКІВ

із

ВЕЛИКОДНІМИ СВЯТАМИ.

Великодня Радіо-Програма в Ютиці

На Великдень, як і останнього Різдва, наша ютицька українська громада матиме змогу почути святочну Українську Радіо - Програму, яку проведе наш парох о. Юрій Красевич, настоятель Української Православної Церкви св. Апп. Петра і Павла в Ютиці, Ню Йорк.

Коли судити по заввагах і коментарях своєї і американської публіки, то Різдвяна програма вийшла знаменито, бо не тільки була пастирська святочна наука в двох мовах, але переплетена була чудовими піснопіннями літургічного змісту. Тому, віримо, що й пасхальна радіо - програма вийде не гірше і матиме відповідний рівень. Закликаємо українську спільноту в Ютиці й околиці слухати щю радіову програму у Великодню Суботу вечером на радіо - станції WRUN, 1550.

При цій нагоді варто згадати, що на запрошення американської публіки, що гуртується при Єпископальній церкві св. Івана, о. Ю. Красевич дав доповідь про „Переслідування Української Православної Церкви в Україні й загрозу християнству в цілому світі". Після доповіді, у вільній приватній розмові, слухачі виявили велике зацікавлення, ставлячи багато питань, пов'язаних з Православною Українською Церквою і з загрозою комунізму.

І. Я.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

З нагоди

ПРАЗНИКА ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ

ЯКНАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ

всякого добра та успіхів Шановним Управам Відділів Товариства та усім українським Інженерам

— пересилає —

ГОЛОВНА УПРАВА

Товариства Українських Інженерів Америки

Інж. Роман ЛЕВИЦЬКИЙ, голова — Інж. Теодозій ЗАЗУЛЯ, секретар

Зі Світлим Празником

ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ

— бажаємо —

нашим Членам, Прихильникам і всій співучій Братії

ВЕСЕЛИХ і ЩАСЛИВИХ СВЯТ

та успіхів в мистецькій праці та вітаємо Всіх нашим ТРАДИЦІЙНИМ привітом

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Союз Українських Хорів в Америці

ЗА УПРАВУ:

Аполінарій ОСАДЦА, голова — Мирослав КУЛИНИЧ, секретар

Головна Рада Наукових Товариств ім. Шевченка

та

Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА

— складають —

зі Світлим Празником Христового Воскресення

СЕРДЕЧНІ ПОБАЖАННЯ

членству НТШ, розпорошеному по цілому світі, всім українським Науковцям, Добродіям вільної української науки та всій академічній Молоді.

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Головна Управа

Об'єднання Прихильників Української Народньої Республіки в США

з нагоди СВІТЛОГО

ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ

щиросердечний привіт і побажання сил, здоров'я та успіху в боротьбі за кращу долю України:

— Українському Народові в Україні та в розсіянні перебуваючому;

— Його Ексцеленції Президентові Української Народньої Республіки Пану Докторові Степанові Витвицькому;

— Органам Державного Центру, Управам Товариств Прихильників та всім прихильникам Української Народньої Республіки.

ХРИСТОС ВОСКРЕС — ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ в АМЕРИЦІ

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

З нагоди Великодніх Свят Світлого ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ, Головна Управа Центрального К-ту пересилає найкращі побажання Панові Президентові УНР в екзилі Докторові С. ВИТВИЦЬКОМУ, Президії УНРади та Виконавчому Органові, Ієрархам Українських Церков і Духівництву, Українському Народові в поневоленій Батьківщині, Українським Організаціям, Установам і Українцям в розсіянні сущим, Дружині Президента УНР св. п. Андрія Лівицького — Високодостойній Пані Марії Лівицькій, Управам Відділів, Уповноваженим і Членам Центрального К-ту Симона Петлюри в США та всім Жертводавцям на Фонди при Комітеті.

ХРИСТОС ВОСКРЕС! — **ГОЛОВНА УПРАВА**

РАДІСНИХ СВЯТ

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Уділовцям і Всьому Українському Громадянству Ню Йорку й Околиці

— бажає —

Дирекція Українського Народного Дому в НЮ ЙОРКУ

Український Хор „ДУМКА" в НЮ ЙОРКУ

— вітає —

УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО

із Святами

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО.

Дорогим Краянам

САМБІРЩИНИ і СТАРО-САМБІРЩИНИ

ВЕСЕЛИХ та ЩАСЛИВИХ ВЕЛИКОДНІХ СВЯТ

— бажає —

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ

та пригадує, що розпочалася праця над виданням монографії. Проситься про піддержку.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Рідним, Приятелям та Знайомим

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

— бажають —

д-р дентист М. Крижановський

з Ріднею

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Дорогим Приятелям, Знайомим і Товаришам праці

ВЕСЕЛИХ ВЕЛИКОДНІХ СВЯТ

— бажають —

д-р Ростислав і Нана Сочинські

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Рідні, Приятелям, Пацієнтам і Знайомим

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

— пересилають —

д-р Роман і Ольга Граб

зі синами: РОМАНОМ і ЮРІЄМ

Рідним, Друзям і Знайомим

щире

ХРИСТОС ВОСКРЕС

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

— бажають —

д-р Юрій і Віра Кушнірі

з Донями

Дорогим Приятелям та Знайомим

щире

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

— пересилає —

д-р Ярослав, Христина, Ігор і Мотря Восвідка

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Рідні, Приятелям та Знайомим

щирі побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

— пересилають —

д-р Богдан, Марія, Христя, Ігор і Оксана Макарушки

Бруклин, Н. Й.

Родині, Приятелям та Пацієнтам

З ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ

ВЕСЕЛИХ ТА ЩАСЛИВИХ СВЯТ

— бажає —

д-р Мирон Кравчук

з Родиною

НЮ ЙОРК, Н. Й.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Рідні, Приятелям та Знайомим

ВЕСЕЛИХ ТА ЩАСЛИВИХ СВЯТ

— бажають —

д-р Олександер і Ярослава Гудзяки

з синами БОРИСОМ і МАРКОМ

Сиракюзи, Н. Й.

З ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ

ВЕСЕЛИХ ТА ЩАСЛИВИХ СВЯТ

Рідні та Знайомим

— бажає —

д-р Григорій Явний

з Родиною

НАЙЩИРШІ ПОБАЖАННЯ

з нагоди

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Рідним, Приятелям та Друзям

— пересилає —

д-р Василь Кіналь

з Родиною

Рідні, Друзям і Знайомим

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ

— бажає —

д-р Борис Филипчак

з Родиною

Пассейк, Н. Дж. (57 Passaic Ave.)

Рідним, Приятелям та Знайомим

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

— бажає —

д-р Богдан Олесницький

з Родиною

Нюарк, Н. Дж.

НАЙЩИРШІ ПОБАЖАННЯ

з нагоди

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Рідним, Приятелям і Знайомим

— пересилають —

д-р Володимир і д-р Стефанія ГУК

з Ріднею

НЮАРК, Н. ДЖ.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Рідні, Знайомим і ВШ. Пацієнтам

— бажає —

д-р Олекса Лятишевський

з РІДНЕЮ

ЛІКАР - ДЕНТИСТ

д-р Надія Теребус-Кмета

НЮ ЙОРК — 243 Іст 14-та вул.

Тел. AL 4-0010

— бажає —

всім своїм Приятелям і Знайомим

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

З Днем

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

щиро вітаємо

всіх Рідних, Приятелів та Пластових Друзів

Ольга, д-р Микола, Христя та Юрко Кузьмовичі

Мекміллен і Кеннеді розглянуть розбіжності в західньому таборі

Лондон. — Західні дипломати в Лондоні переконані, що британський прим'єр Геролд Мекміллен, який в четвер мав промовляти на конвенції американської преси в Ню Йорку та на найближчу суботу має визначену першу довгу розмову з президентом Кеннеді, буде старатися в першу чергу з'ясувати існуючі розбіжності в таборі західніх альянтів та знайти шляхи для їх зліквідування. Річ іде головно про опозицію збоку Франції де Голя в справах роззбросння, атомових дослідів, розмов з Москвою і включення своїх збройних сил до НАТО. Однак і між ЗДА та Британією нема повної згоди, а саме, ЗДА не вдоволені замалою участю Британії в збройних силах НАТО на европейському суходолі. Зате Мекміллен буцім-то не буде в найменшій мірі квестіонувати американських ядрових детонацій. Мекміллен переконаний, що теперішня нова серія американських ядрових детонацій радше протверезить кремлівських диктаторів і створить сприятливіші умовини для нових переговорів з ними про припинення будь - яких дальших ядрових детонацій. Мекміллен буде у теперішній своїй подорожі — у Ню Йорку, Вашингтоні, Оттаві і Торонто.

В Ню Йорку відзначили 70-ліття проф. д-ра Михайла Соневицького

Заходом Ініціятивного Комітету в складі пань Хр. Восвідки і Н. Залуської та панів інж. М. Левицького, мгра Л. Крушельницького, мгра Р. Ільницького, Я. Гніздовського, д-ра Р. Голіята і Ю. Ференцевича відбулася в суботу 21-го квітня в залях Народного Дому в Ню Йорку Зустріч колишніх учнів і студентів з своїм учителем, проф. д-ром Михайлом Соневицьким. В Зустрічі взяло участь коло 70 осіб не тільки з Ню Йорку і околиці, але також з Торонта, Рочестеру, Філядельфії та інших міст. В „годині спогадів" проф. Соневицький накреслив шлях українського педагога за царських і революційних часів, а опісля за австрійських, українських, польських, совєтських, німецьких та еміграційних, який сам колись перейшов, а колишні учні та студенти окремих шкіл (Городенка, Чортків, Станиславів, Тернопіль, Львів, еміграція) додавали свої спогади.

Пані Хр. Восвідка і д-р Р. Голіят вручили Ювілятові дереворит колишнього учня, артиста - маляра Я. Гніздовського. Під час спільного обіду д-р Р. Голіят відчитав привіти від Преосв. Архиєпископа Кир Івана Бучка, голови НТШ проф. Р. Смаль - Стоцького, професорів О. Оглоблина, Я. Пастернака, З. Храплнвого, К. Кисілевського .В. Стецюка, Д. Горняткевича, В. Лева, кол. директорів гімназії М. Губчака, І. Винара, численних приятелів, знайомих і колишній учнів та студентів. Тостмайстром був мгр. Р. Ільницький.

У Тант заперечує, наче б ОН визнавало Східню Німеччину

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар У Тант заперечив, наче б розіслання ним до членів Об'єднаних Націй заяви Східньої Німеччини в справі атомової зброї означало визнання Східньої Німеччини. Він ствердив, що цитування в публікаціях Генерального Секретаріяту заяв різних країн не мало і не має значення, як визнавання режиму тієї країни чи взагалі займання становища до правно - політичного її статусу. У Тант розіслав був свого часу циркулярний запит до всіх членів ОН, як вони ставляться до атомового озброєння. Хоч Східня Німеччина, як і Західня, не є членом Об'єднаних Націй, проте вона прислала меморандум, в якому стверджує, що коли Західня Німеччина відмовиться від атомової зброї, то й вона не буде за неї старатися. У Тант долучив ту заяву до офіційного звідомлення про вислід згаданої його анкети. Тоді Західня Німеччина запротестувала проти такого залучення заяви східньо - німецьких комуністів, як нібн посереднього визнання їх. У Тант переслав західньо - німецькому обсерваторові при ОН, Карль Гайнріх Кнаппштайнові листа, в якому відпекувався, наче б він, У Тант, діяв у користь Східньої Німеччини. Кнапштайн визнав те вияснення „задовільним" і висловив надію, що Західня Німеччина закупить на 10 мільйонів дол. бондів Об'єднаних Націй.

Шевченківський Концерт в Шикаго

11-го березня в Шикаго в авдиторії Лейн Текнікел Гайскул відбулася академія-концерт на закінчення Шевченківського року, в 100-літтю його смерти. Шикагівські українці гідно сповнили свій обов'язок „спом'янути" свого Генія. Заля мала коло 2.000 гостей.

Порядку доглядали сумівці й пластуни, а ними керував п. Ів. Павлик. Оформлення сцени виконали: проф. П. Зінченко і скульптор Петро Остап, що зробив і гарне погруддя Т. Шевченка. Цю скульптуру декоровано рясно пальмами і зеленню. Академію розпочато точно. Американський гимн проспівала Л. Опихана при музичному супроводі В. Шутя.

Збірний хор в складі 180 співаків з участю всіх шикаґовських хорів вдало, під батутою Ю. Яримовича проспівав „Заповіт".

Цікавою була промова проф. Р. Завадовича.

Дальші точки програми складались з творів Т. Шевченка в композиціях українських мистців. Милим був спів жіночого хору „Чайка" під орудою п-і М. Галан, що проспівав „Тополю" та „Перебендю". Це був показ мистецтва великої ніжности.

Олег Сацюк — пластун і учень школи українознавства при церкві св. Володимира — знаменито продеклямував „Холодний Яр".

Ефектним був виступ солістки п-і Ант. Шерудило - Борачук. Співала „Плавай, плавай, лебедоньку" та „У перетику ходила", а п-і Л. Опихана — сопрано: „Така її доля" та „Карі очі". Своє мистецтво виявила п-і Ія Мацюк у виконанні „Садок вишневий", „Тече вода в синє море" та „Утоптала стежечку".

Д-р Яр. Кокоруда з заслуженою для СУМ-у славою показав хор, що виступив з повним успіхом. Проспівали вони „Чого мені тяжко" та „Садок вишневий", захоплюючи слухачів ніжністю тонів і переливом голосів з сольом М. Борняка. Той же дириґент керував хором „Славута" в літературно - музичному монтажі „Україна" з солістками п-і Е. Плешкевич і п. И. Шарун. Цей захопив залю особливо кінцевим виконанням „Слава Україні!".

Прикувала увагу публіки незвичайно читкою дикцією й вирізьбленням кожного слова у „І виріс я на чужині" сумівка Маруся Пелех.

Була й збірна деклямація артистів „Нової Сцени" слів М. Рильського — „Тарас Шевченко" у виконанні пп. Е. Кулик, В. Денисенко, М. Хамів і О. Сацюк..

Але виступив ще один хор, що вже давно є в офензиві за своїми дальшими успіхами. Це хор 22-го відділу СУА під батутою Ю. Яримовича. Співав він „Ой люлі, люлі" та „Сонце заходить". Це було мистецьке виконання з сольом З. Филипович.

На цім концерті фактично відбувся конкурс хорів, і складачі програми, щоб залишити у публіки під кінець академії найсильніші і найкращі враження, поставили виступ нашого „першуна", досі ще не переможеного чоловічого хору „Сурма".

Літературно - музичний монтаж „Гамалія" з такими виразними і надхненними ілюстраціями мисткині слова п-і Роми Турянської ще раз принесли лаври цьому хорові. Чудове виконання!

Велику заслугу в успіхах всіх точок програми мали акомпаніятори, бо це ж вони стелили тло, по якому співалося. Це були пп. проф. В. Шуть, Іг. Вілогруд, Е. Блідий та Л. Войн.

Кінчилась програма і наш гимн „Ще не вмерла Україна", що почала його „Сурма", проспівала спонтанно вся заля. А в той час рефлектор скупчив всі свої проміння тільки на наш синьо - жовтий прапор і він сяяв яскраво наче промовляючи: „Свою Україну любіть, любіть її во время люте!"...

Вкінці робимо загальний висновок з цієї патріотичної імпрези. Українці Шикаґа гідно відбули цю академію. Є в тому велика заслуга Шевченківського Комітету на чолі з Т. Шпікулою, а зокрема заслуга Мистецько - Програмової Комісії на чолі з Б. Шевченком, а зосібна — заслуга всіх мистецьких сил - учасників концерту і всієї нашої громади, що прибула на академію.

Ант. Кущинський

Молодь Дітройту Тарасові Шевченкові

11-го березня в Українськім Народнім Домі цілоденна парафіяльна школа церкви св. Івана, Школа Українознавства Кружка „Рідна Школа", Пласт і Осередок СУМА „Київ" влаштували своїми силами гарне свято в честь Тараса Шевченка. Зачато свято співом американського гимну, потім шкільний хор співав „Заповіт", а крім того хор відспівав кілька пісень до слів Шевченка. Хор вишколив проф. К. Цепенда, а хористи своїм національним строєм як і виконанням пісень зробили гарне враження. Кожна школа і організація дала свою працю до програми. Свято відкрив коротким, змістовним, словом о. декан М. Бохневич, доповідь про Шевченка виголосив учень дев'ятої кляси Школи Українознавства. Та школа дала ще фортепіянове, сольо і сольоспіви, збірну деклямацію і штучку „Прощай, Кириліко". СУМА „Київ" дала збірну деклямацію п. т. „Привіт дітей Баткові Тарасові". Пласт виступив із деклямацією на тлі ватри, а парафіяльна школа уривки творів Шевченка при звуках пісні: „Думи мої...". При кінці учні і присутні гості відспівали наш національний гимн.

Довго будуть пам'ятати діти своє свято, а родичі і прихильники молоді бачили, що праця шкіл і молодечих організацій приносить гарні овочі. Заля Народного Дому була майже виповнена, бо було понад двісті старших і приблизно стільки дітей.

Минулого року ті самі школи і молодечі організації робили також свято в честь Тараса і дохід вислали на пам'ятник Т. Шевченкові у Вашинґтоні, а цьогорічний чистий дохід буде обернений на закупно книжок для бібліотеки Школи Українознавства.

Треба підкреслити зрозуміння для наших спільних цілей у провідників шкіл і молодечих організацій.

О. Білоус

МИСТЕЦТВО УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ

Київський Ансамбль Танцюристів у Ню Йорку

Шевченківські Роковини в Арізоні

Фінікс, Арізона. — Українська Громада міста Фінікс, Арізона, зростає сильно в зимові місяці, коли тисячі українських гостей приїздять на теплий арізонський клімат з усіх кінців Америки і Канади. Приїздять вони сюди, щоб уникнути морозів, снігових заносів та безконечного очищення снігу наоколо хатів. В неділю багато таких гостей можна зустріти біля українських церков чи на пікніках Української Громади, але цього разу місцеві українські поселенці в Арізоні зійшлися разом із зимовиками-гостями, щоб відзначити 100-річчя з дня смерти Тараса Шевченка. В місті серед диких голих скель, піщаних пустинь і каньйонів лунають реферати про Шевченка, деклямації, співи Шевченкових творів. З горючим блиском в очах мрійливо заслухані постаті українських людей з жадобою вслуховуються в кожне слово промовця, декляматора чи співака.

Цей вечер у нас в Арізоні був вечором духового поєднання нас в чужині сущих з нашою дорогою Україною, якій ми, покидаючи її терени з слізми на очах, давали клятву боротись, а то й життя положити, коли настане потреба, за її визволення. Не один з нас ще й досі тримає як святиню грудку землі з рідного краю,

Голова УНДому п. Володимир Коваль відкрив урочистість коротким вступним словом. По ньому виступив 10-літній Роман Захарчук з рефератом про дитячі роки Тараса Шевченка і гарними і палкими словами прочитав реферат. Пані Донченко прочитала реферат на тему Шевченко як поет і будитель нації. Реферат був добре приготований і залишив глибоке враження присутніх. По рефератах настав час для попису українських дітей, які своїми деклямаціями, співом та музикою засвідчили, що їх батьки складають їм в душі любов до Шевченка і до України. Про це свідчить їх енергія і завзяття, великі поеми були прочитані з патосом і енергією. Найхарактернішою родиною, яка взяла активну участь у відзначенні свята, є родина п. Петра Захарчука. Чотири сини і всі як соколи. Найстарший Роман читав реферат, а пізніше продеклямував вірш. Найменший Богдан, продеклямував „Не завидуй", третій Володимир деклямував „Думи мої думи", а четвертий Іван, чотири роки має, проспівав сам „Думи мої, думи мої", точка ця була сенсаційною, коли таке малятко сміло і сильним голосом виводило зі смаком співака „Думи мої, думи мої". Родина П. Захарчука є зразок для багатьох, як треба виховувати дітей. П-во Захарчуки працюють, але мають час і для дітей. Старші три ходять до школи, де уважаються добрими учнями. Після школи діти бавляться дома на подвір'ю або в хаті. В хаті і коло хати вони мусять вживати лише рідної мови.

Пан Захарчук доводить, що хата є свого роду Україною, де мусять бути збережені мова, звичаї, культура. — В деклямаціях взяли участь діти п. Савицьких, Віра і Стефан, які були гарно по українськи вбрані. Дуже гарно продеклямували свої віршики Оленка Коваль, Оля Андрусюк, Орест Комарницький. В музичному відділі взяли участь наші талановиті молоді музиканти, пяніст Юрко Гнатишак та Богдан Поліщук — скрипка. Першою декляматоркою на святі була п-і Поліщук, вона виступає кожного року на Шевченківських святах і залоювала славу здібної декляматорки. Цього разу гарно деклямувала „Кавказ". Дохід призначений на побудову пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні.

Н. В.

Концерт кобзаря Конопленка-Запорожця у Філядельфії

В газеті „Свобода" з 12-го квітня вміщено оголошення Обласної Управи Т-ва Прихильників Державного Центру Української Народної Республіки в Філядельфії про те, що там в залі Укр. Горож. Клюбу 14-го квітня 1962 р. відбудеться Концерт - Кобза, талановитого Кобзаря — полковника Павла Конопленка-Запорожця.

Не справа в тому, хто виступав та з яким репертуаром, але справа в тому, що в кінці цього оголошення є написано: „Діти з батьками безплатно (тобто можуть бути), а молодь в уніформах своїх українських організацій, також безплатно, але на вільні місця".

Невідомо, хто проявив цю добродушність, чи сам полковник Конопленко - Запорожець, чи Головна Управа Д. Ц. УНР — але факт є, що ця гуманність, цей моральний підхід до нашої молоді, починає проявлятися. А це є честь і хвала організаціям і тим всім керівникам імпрез, які починають шукати засобів, як би нашу молодь спасти, не дати їй так швидко забути своє рідне, заставити її шанувати наші імпрези, любити рідну мову і наш народ.

Справа, яку започаткувала Обласна Управа Т-ва Прихильників Д. Ц. УНРеспубліки разом із старим вояком Конопленком - Запорожцем, має особливу вагу і її слід привітати. Нехай, (а це ми добре знаємо) це буде на шкоду нашим імпрезовим організаціям чи окремим артистам, співакам то що, — але це буде їхній добрий вклад і прислуга нашій справі, нашій молоді і всьому нашому українському народові.

Допущення нашої уніформованої молоді, безплатно, на імпрези збільшить відвідування їх іншими людьми.

Вірю, що за прикладом Обл. Управи і полк. Конопленка-Запорожця підуть і всі наші імпрезові організації, мистці слова і музики, пісні і танку.

К. С.

Батьківська честь і слава та приклад для молоді

В родині шикаґовського громадського діяча — головного радного і предсідника Окружного Комітету Відділів УНС і голови дирекції Дому УНСоюзу, містоголови Ліги Американців Українського Походження й голови Шевченківського комітету — п-ва Тараса і Марії Шпікули панує перед Великодніми святами радісний настрій. Їхній син Тарас Володимир виходить, як то кажуть, „на свої хліба" і в травні відкриває свою дентистичну ординацію.

Капітан д-р Тарас Шпікула

Цей молодий український інтеліґент заслуговує, щоб його поставити в приклад нашому молодому поколінню. Він не змарнував своїх юнацьких літ, а при добрій виховній інтенції батьків, перейшов систематично всі ступні вишколу до практичного життя.

Закінчивши українську школу св. Миколая і курси українознавства на „Союзівці" і середню школу в Шикаго, він два роки студіював в Райт коледжі. Тут він вивчав головно математичні та природничі дисципліни та курс дентистики. Продовжував науку на університеті, спеціялізуючись в дентистиці. При закінченні університету дістав титул доктора дентистики й дентистичної хірургії. Вже під час студій він відбув дворічну практику в університетській клініці.

Придбавши вельми практичну професію, він, як належить синові козацької нації, відбув військову повинність в американській армії. По короткій муштровій підготовці його приділено до летунської фльоти і вислано на острів Окінава. Там вояк - дентист обслуговував військову залогу. Його здібність, працьовитість та точність в службі звернули на нього увагу військової влади, і кар'єра молодого Тараса Шпікули йшла без затримки. Вже в другому році військової служби в 1961 році він дістав ранґу капітана.

Повернувшися з війська, молодий капітан ще хотів побачити ширший світ і відлетів в Европу. Відбувши кількамісячну подорож по Европі, він вернувся додому і рішив осісти коло своїх батьків при 1604 Н. Овк Парк Аве., Шикаго 35, Ілл.

Так, здобувши високу освіту, солідний стаж та поширивши подорожами у війську й цивілю свій світогляд, капітан д-р Тарас Шпікула молодший починає свою діяльність.

Батькам, що так гарно виховали сина та дали йому спроможність здобути освіту, є тепер ким тішитись. А наше суспільство, а зокрема громада „союзовців" має ким похвалитись.

Молодий доктор є скромний, спокійним та ввічливим зі старшими. Він є прикладом для нашої молоді, він є свідомим українцем, членом УНСоюзу та Української Студентської Громади. Народився він в Шикаго і виріс в Америці, і хоч чужого навчався то свого не забув"!

На порозі нової життєвої кар'єри щиро його вітаємо та бажаємо найкращих успіхів!

інж. А. Кущинський

ДЕ Й ЯК ТАРАС ШЕВЧЕНКО ЗУСТРІЧАВ ВЕЛИКДЕНЬ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Шевченко вислав Б. Залеському два малюнки і рукописи поем „Варнак" і „Княгиня".

Того ж року в листі до Настасії Толстої (22.4.1856 р.) Т. Шевченко, вітаючи її зі святами Великодня, пише: „Страсний тиждень провів я повний тривоги, в найтяжчому дожиданні". Т. Шевченко сподівався, що його звільнять з солдатської служби у зв'язку з маніфестом, проголошеним з нагоди вступу на престол нового царя. Звільнення не прийшло. Далі у цьому листі Т. Шевченко пише: „О, не доведи Господи нікому так зустрічати цей радісний день, як я його зустрів". Подібне пише у листі до М. Осипова 20 травня: „Гіркий, отруйний глум долі! І так зустрів я Воскресення Чоловіколюбця, немов заклятий".

1857-ий рік, останній рік перебування в Новопетровському укріпленні, Великодні свята Т. Шевченко зустрів у дуже радісному настрої. На перший день свят, 7 квітня, дістав повідомлення від М. Лазаревського, що цар дав дозвіл на звільнення його з військової служби. Він же прислав пакунок з сигарами і фарби. Кошовий Л. Кухаренко прислав йому листа й 25 карбованців. А. Маркевич привітав його від молоді і долучив до листа 16 карбованців, а П. Куліш надіслав перший том своїх „Записок о Южной Руси". Поет був щасливий, дякував своїм приятелям і укладав плян дальшого свого життя. У листі до Я. Кухаренка (22.4.1857 р.) Т. Шевченко писав: „Якраз на Великдень привезла астраханська пошта твоє дружнєє, ласкавеє письмо і 25-рублеву писанку. Зробив Ти мені свято, друже мій єдиний, таке свято, таке велике свято, що я його і на тім світі не забуду".

Вітаючи Андрія Марковича (сина Миколи) і дякуючи молоді за листа й гроші, Т. Шевченко писав: „Спасибі їм, що не забули безталанного старого кобзаря, — нехай не забуде їх Господь милосердний..."

Того ж дня у листі до М. Лазаревського Т. Шевченко писав: „Я трохи не одурів, прочитавши його (листа), та ще як закурив твою сигару (я десять літ не курив сигари), та як закурив твою гавану, то так мені, друже мій єдиний, запахло волею, що я заплакав, як тая дитина".

III. ЗНОВУ НА ВОЛІ.

У 1858-му році Т. Шевченко зустрів Великодні свята у Москві. В страсну суботу, 22 березня, відвідав хворого С. Аксакова. Перед утренею побував у Кремлі. Московська традиційна Великодня процесія йому не сподобалася. „Світла мало, дзвону багато ... брак усякої гармонії і ані тіні краси..."

Розговлявся у М. Щепкина. В „Журналі" з 23 березня є такий запис Т. Шевченка: „У родині М. С. урочистого обряду й певного часу для розговин не визначено. Хто коли хоче. Республіка! гірше — анархія! ще гірше — блюзнірство" На другий день В. Шевченко відвідав кн. В. Репніну, а потім був на прийнятті у сина Щепкина. Третій день свят був у Максимовичів на обіді, влаштованому в честь поета.

Рік 1859-ий Т. Шевченко перебував у Петербурзі. Збирався їхати в Україну, як лише полагодить грошові справи й клопоти з цензурою. Писав Марії Максимовичевій, що приїде до них і, вислав їй два вірші: „Якби мені черевички" і „Якби мені, мамо, намисто", який присвятив М. Максимовичевій.

У 1860-му році Т. Шевченко знову святкував Великдень у Петербурзі. Завзято займався малярською працею, особливо ґравіруванням.

На Великодні свята 1861-го року Т. Шевченка вже не було між живими.

Матеріял уложено на підставі листів Т. Шевченка, його „Журналу" та праць про його життя.

Л. Бачинський

Зі спорту

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК Ню Йорк — „Польські Соколи", мистецькі змагання Інтер Ліґи відбудуться **в суботу, 28-го квітня**, о год. 4-ій по полудні, на грищі УСК-у в Коледж Пойнті, Н. И.

„Тризуб" — „Гунґарія", другі змагання фіналу Сходу гор за Чашу Футбольного Чемпіона ЗДА, відбудуться **в неділю, 29-го квітня**, о год. 3-ій по полудні, на грищі Айнтрахт Овал в Асторії в Ню Йорку.

М. Губчак дістав стипендію

М. Губчак

Мстислав Губчак, син мгр. Осипа і Анни Губчаків і внук дир. Михайла і Олени Губчаків, закінчив з відзначенням католицьку Вебер Гай Скул в Шикаго і дістав стейтову стипендію на студії фізики й хемії в Нортвестерн університеті. Директор школи зложив батькам Мстислава Губчака спеціяльні ґратуляції за те, що „виховали такого сина і вможливили йому працювати в школі".

Ціла родина є членами 379 Відділу УНСоюзу.

Короткі вістки

● **Євангелицький декан з Західнього Берліну,** Гайнріх Грубер, який виступав як свідок у процесі Адольфа Айхмана в Єрусалимі і мав публічну доповідь про той процес у Вольфсбурґу, гостро таврував західньо - німецький уряд, що той дотепер не нав'язав дипломатичних взаємин з Ізраїлем. Західня Німеччина не робить цього з остраху, щоб арабські країни у відплату не визнали комуністичної Східньої Німеччини.

ЗДА ПОЧАЛИ СЕРІЮ АТОМОВИХ ВИБУХІВ НА ПАЦИФІКУ

Вашингтон. — 25-го квітня ЗДА відновили пробні атомові вибухи в повітрі в районі острова Різдва Христового на пацифіку 1.200 миль на південь від Гаваїв недалеко рівника. Цебула перша американська атомова експльозія в повітрі від 30-го жовтня 1958 року, коли встановили були мораторіюм, який, без повідомлення порушив СССР 1-го вересня 1961-го року, почавши на Сибірі атомові експльозії. Це перша американська експльозія в серії, що називається „Операція Домінік", яка складатиметься із 30-ох вибухів різної атомової зброї, і яка триватиме від двох до трьох місяців. Перша атомова проба відбулася з літака, з якого викинено бомбу середньої сили, це значить, що вона могла мати силу від 20-ох кілотонів (20.000 тонн) до одного меґатона (1.000.000 тонн вибухового матеріялу ТНТ). Про цей перший вибух повідомила загально Комісія Атомової Енерґії, не подаючи ближчих подробиць. Но досвідне поле не є допущені журналісти, і преса та радіо мусять вдоволятися тими скупими інформаціями, що їх подаватиме Комісія. Комісія навіть не видала довшої заяви про те, чому ЗДА змушені були відновити пробні експльозії, і в цій справі залишається заява президента Кеннеді з 2-го березня. Американські пробні експльозії мають спричинювати менше радіяції, як совєтські бомби з минулого року. Бюро погоди передбачає, що радіяція зможе поширитися від місця вибуху на 1.400 миль на схід і на 2.000 миль на захід. Вітер на висоті 20.000 стіп віє із швидкістю 50-ох миль на годину. Тропічний дощ збиває деяку частину радіяційних частин вниз. Командантом „Операції Домінік" є генерал - майор Алфред Дадд Старбирд. Головою Комісії Атомової Енерґії є тепер д-р Гленн Т. Сіборґ. В Конґресі панує переконання, що ЗДА не мали іншого виходу, тільки мусіли почати нові проби в повітрі, бо СССР виступає проти пробних американських експльозій, але не хоче погодитися на контролю атомового зброєння і сам приготовляється до дальших пробних експльозій, і Хрущов вже кілька разів грозив, що накаже переводити атомові проби, як тільки це зроблять ЗДА. Вільні країни світу займають в цій справі таке саме становище, як американський Конґрес. Вони стверджують, що ЗДА мусіли почати пробні вибухи, щоб не дати змоги СССР випередити вільний світ в ділянці атомової зброї. Тільки Японія протестує проти відновлення атомових спроб, а частина студентів демонструвала в Токіо перед американською амбасадою. Інформаційна Агенція ЗДА та її радіовисильня „Голос Америки" стараються поінформувати світ, чому ЗДА мусіли відновити вибухи в повітрі.

ВСЕЛЕНСЬКИЙ СОБОР ЗА З'ЄДНАННЯ ХРИСТИЯН ПРИ НЕПОРУШНОСТІ ДОКТРИНИ

Рим. — Кардинал Августин Беа, президент покликаного Папою Іваном XXIII Секретаріяту для Єдности Християн, як одної з найважливіших комісій, що підготовляють недалекий Вселенський Собор, заявив, що Католицька Церква готова піти на „поважні концесії" іншим Християнським Церквам задля їхнього з'єднення у 'практичних справах', без порушування доктринальних правд. Як на приклад таких „практичних справ" названий кардинал вказав на можливість церковних відправ не тільки латинською мовою, але й іншими рідними чи давніми книжними мовами, та на справу целібату духовенства чи його право одружуватись. Кардинал Беа, промовляючи на обіді для представників закордонної преси, виявив також, що від довшого часу ведуться засекречені розмови між ученими теологами Римо-католицької Церкви й інших Християнських Церков у Бельгії, Німеччині, Швайцарії й інших країнах. Ці розмови ведуться довкола біблійних студій і вони дали вже — як заявив кардинал — „знамениті висліди". Одна така студійна група мала нараджуватись у 1959 році у Венеції, але вістка про це наробила такого шуму у пресі, що рішено ті наради у Венеції відкликати та повести їх в інших місцях без розголосу. 80-літній кардинал Беа, який був сповідником покійного Папи Пія XII, заявив, що дуже можливо, що Вселенський Собор, що його Папа Іван XXIII відкриє 11 жовтня цього року, здійме з жидів, як збірноти, як народу, тавро вбивників Христа. Кардинал заявив, що Католицька Церква признає, що те тавро стало причиною переслідування жидів в минулих сторіччях. Кардинал заявив, що на Вселенський Собор будуть запрошені представники всіх некатолицьких Християнських Церков, які виявлять бажання своєї участи у ньому. Перед Вселенським Собором передбачується розмову Папи Івана XXIII з вселенським Патріярхом і Царгородським архиєпископом Атенаґорасом I.

● **Папа Іван XXIII** з'явився в минулий понеділок у вікні свого кабінету у Ватиканському палаці і знову поблагословив непроглядні маси народу, зібрані на велетенській площі святого Петра. Приявні вчинили йому довгу овацію.

● **Президент Індонезії Сукарно** заповів заведення в Індонезії „контрольованого розподілу харчів". Він признав, що в харчовій ділянці існує „хаотична ситуація", себто — іншими словами — дошкульний брак харчів, межуючий з голодом. До такого сумного стану довела Індонезію „соціялістична господарка", заведена Сукарном.

● **13-річний князь Чарльз**, наступник британського престолу, почав брати у свого батька Філіппа Единбурзького лекції гри в польо. Малий Чарльз нібито талановитий і горнеться до різних родів спорту та вже знає добре теорію польо, але у практичній першій лекції, ґалопуючи конем по грищі — ось - ось був би злетів з коня.

ЗДА з успіхом випустили суперракету „Сатурн"

Кейп Канаверал, Флорида. — 25-го квітня ЗДА з повним успіхом випустили суперракету „Сатурн", 162 стопи завдовжки, яка піднесла вгору тягар 1,300.000 фунтів, і вгорі випустила з себе 95 тонн води, що замінилася в лід, а пізніше в хмару. Сама ракета важила 460 тонн. Це є прототип ракети, що за кілька років має везти на Місяць людей і прилади та інструменти. Ця штучна хмара з льодових кришталів творила не бачений вид на тлі синього неба і була 6 разів вища від звичайних хмар. Впродовж кількох секунд та льодова хмара зникла, але 22 фотокамери на землі встигли поробити знімки. Фотографували це штучне явище природи також із літаків та з радарових стацій. Частини ракети впали в Атлантійський океан, і ніхто не буде старатися їх виловлювати.

Хрущов вже не вимагає нової конференції „на вершинах"

Москва. — У тригодинній, переведеній в минулому тижні, розмові з американським часописним видавцем і редактором Гарднером Ковлсом Хрущов змінив дотеперішнє своє становище в справі конференцій „на вершинах". Хоч він визнав минулорічну зустріч з президентом Кеннеді у Відні за „корисну", хоч невдачну, проте водночас ствердив, що в тій зустрічі річ ішла про „взаємне пізнання" а в майбутньому треба заздалегідь старатися за осягнення ділового порозуміння. Тому Хрущов переставився на становище західніх державних мужів, що нова конференція „на вершинах" повинна бути добре підготована дипломатичним шляхом. Цю заяву Хрущова західні коментатори вважають за потвердження здогадів, що Хрущов втратив заінтересування у конференціях „на вершинах", як засобі для підвищення свого престижу в очах підсовєтських громадян і азійсько - африканських країн та пропаґандивній трибуні. У відношенні до проблеми Берліну Хрущов ужив тих самих слів що згодом ужив їх Громико: що існує „промінчик надії" на мирну розв'язку. Хрущов заявився проти „аґресивних воєн", але боронив „оборонні і національно - визвольні війни". Хрущов заявив, що „поярмлений нарід має право хапатися за зброю проти своїх поневолювачів" та що СССР буде підтримувати такі „визвольні війни". Як на конкретний приклад такої війни покликався він на Альжир і тамошніх мусульманських партизанів.

